CRÉIXER

ANTÒNIA JOVER

PODEMOS

Document de Feminismes
castellà a partir de pàgina 29

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ. UNA REALITAT FEMINISTA 4

EIXOS POLÍTICS 5

FEMINISME TRANSFORMADOR, ANTIRACISTA I INCLUSIU 7

Transformador 8

Antiracista 8

Inclusiu 8

LA CONQUESTA DEL TEMPS 9

LA CONQUESTA DE LA LLIBERTAT 9

Llibertat física, psicològica i dreta a la vida. Erradicar el maltractament i els assassinats masclistes 10

Llibertat sexual. Bandejar la cultura de la violació 11

Llibertat en el nostre espai personal lliure d'estereotips 11

LA CONQUESTA DE L'ALEGRIA I LA FELICITAT 11

En la infància i la joventut 12

En la maduresa i la vellesa 12

En la maternitat 13

En la masculinitat 14

DRETS I IGUALTATS A CONQUISTAR EN ESPAIS ACTUALS..... 14

Espai educatiu..... 14

Espai laboral.....15

Espai cultural..... 16

Món de l'esport.....17

Món rural.....17

Espai per a la salut 18

Perspectiva de gènere en les accions de salut que afecten a les dones. 18

LA CONQUESTA DEL FUTUR 18

La dona en la Ciència..... 18

UNA VIDA D'ORGULL. REALITAT LGTBI 19

Introducció..... 19

Podem i les conquestes LGTBI 20

UN NOU HORITZÓ LGTBI 21

UNA ORGANITZACIÓ FEMINISTA 22

Democràcia feminista 22

Grup de Feminismes 27

INTRODUCCIÓ. UNA REALITAT FEMINISTA

El feminisme ja és part de la identitat d'aquest país i constitueix la fracció social més organitzada i multitudinària des del moviment obrer dels anys 60.

Des de la Primera Onada Feminista que va lluitar per al sufragi femení, passant pel feminisme radical de Kate Millet, ens trobem de ple en la Quarta Onada. Una onada de nous drets feministes i polítiques dirigides a col·lectius tan importants com l'LGTBI. S'han consolidat premisses i avanços que han transformat aquest país i que determinaran el progrés cap a la justícia social de la dècada vinent.

Des del naixement de Podem, s'ha posat un èmfasi especial en la construcció del discurs feminista com a part de l'organització, recollint les reivindicacions dels moviments feministes que fins ara havien quedat en un lloc discret de la societat.

Podem va aconseguir que hi hagués una nova manera de fer política que deixava enrere els simples maquillatges democràtics, en els quals les dones només érem llocs en una llista electoral, per aconseguir que les reivindicacions feministes fossin full de ruta indiscutible en els partits d'esquerres.

En la curta vida del nostre partit, s'ha avançat molt a teixir aliances amb els moviments feministes, però encara queden deutes pendents per aconseguir dirigir-nos cap a la rotunda i legítima igualtat entre dones i homes.

Amb l'aprovació de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes es feien els primers passos legislatius necessaris per a aconseguir una igualtat real entre homes i dones. Posteriorment, la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes de les Illes Balears, establia el marc autonòmic a partir del qual s'organitzen i impulsen les polítiques públiques que persegueixen els mateixos objectius.

No obstant això, la crisi econòmica de 2008 i, concretament, el sistema econòmic propi de les Illes Balears, va fer que la recessió econòmica fos especialment virulenta amb les dones afectant a tots els àmbits de la seva vida. S'evidenciava amb això, la situació d'especial vulnerabilitat que viuen les dones pel que fa al seu major percentatge de precarietat laboral, els problemes per conciliar treball i família, les càrregues familiars injustes que assumeixen, la situació asfixiant de les famílies monoparentals femenines, i també el perill de la violència masclista. Situacions totes elles que es continuen donant avui dia i que situen a les dones en el principal sector de la societat en risc de pobresa.

De tot això, es deriven problemes d'ansietat i altres relacionats amb la salut mental que allunyen, en major part a les dones, del dret a tenir una vida que mereixi ser viscuda.

L'ordre socioeconòmic actual consumeix els recursos naturals per sobre de les seves possibilitats i dona l'esquena al desenvolupament saludable i digne de la vida humana. Un sistema capitalista que no té en compte el més valuós i irrecuperable del que disposa l'ésser humà: el temps. Un sistema que s'ha aixecat sobre el treball invisibilitzat de les dones i continua oprimint els seus drets i limitant les seves llibertats.

Hem de trobar un punt de suport per a canviar les parts del sistema que només beneficien a unes poques elits i apostar per tot allò que persegueix el benestar de les majories. Un sistema de normes socioeconòmiques que cuidin de la naturalesa i de les persones. En aquesta transformació, la mirada feminista juga un paper indefugible perquè només des d'aquí es poden qüestionar i derrocar les velles estructures que han consolidat la desigualtat i la precarietat com un fet natural sobre el qual no es pot actuar.

El discurs feminista ajusta i reparteix els recursos per a assegurar les condicions materials de la gent en igualtat. Sota la mirada feminista, es troba l'obligació de situar en el centre de les prioritats polítiques, els drets socials, la dignitat de les persones i la democràcia. El feminisme ha de ser una palanca democràtica antifeixista que respongui a aquests nous reptes.

EIXOS POLÍTICS

Podem ha de continuar impulsant les principals transformacions socials i econòmiques del nostre sistema productiu des d'una perspectiva feminista i de gènere. Ho continuarem fent replantejant el sistema establert i garantint la defensa d'una qüestió de la qual estem plenament convençudes: les coses es poden fer d'una altra manera. El discurs de Podem Feminismes a Balears ha de quedar impregnant d'un sentiment de possibilitat perquè lluitant juntes podem replantejar un nou sistema de cures i dels usos del temps que potenciï la corresponsabilitat i elimini la desigualtat social.

Aquest document vol mostrar com ha de transcendir la mirada feminista per al benefici comú de les quatre illes que componen la nostra comunitat autònoma. Cada millora, cada avanç ha de sostenir-se per igual a Formentera, Eivissa, Menorca i Mallorca i repartir-se per igual. Ateses les particularitats de cada illa perquè la insularitat afecta d'una manera diferent i tampoc totes tenen les mateixes necessitats.

Hem de saber aprofitar les fortaleses de cada illa per ajudar a empènyer als nostres territoris cap a una transformació profunda que vindrà de la mà del discurs feminista i la seva transversalitat. Hem de recollir les mancances de cada illa per a solucionar-les des del prisma de les cures i del

bé comú. Que cada territori se senti lliure i se senti cuidat.

Per a això, les administracions públiques hauran d'assumir que és el temps de la democratització de la felicitat i dissenyar o orientar les seves polítiques executives a garantir el dret a la cura en totes les etapes de la vida de les persones.

La conquesta de l'espai igualitari que exigeix el feminisme és una manera d'afrontar la defensa de la legalitat i el compliment de la llei perquè es pugui continuar avançant obrint pas també a la creació de noves lleis que concorrin en la concepció de la plena igualtat de l'home i la dona en tots els àmbits de la vida pública i privada.

Sense perjudici de les noves normes per a la legislació feminista del Ministeri d'Igualtat, i de qualssevol altres que protegeixin i lluitin per la igualtat de drets de les dones, els següents textos legislatius són els que han de servir-nos de referència per ocupar la nostra acció feminista en el present per millorar el futur i també per vigilar el seu compliment i millorar el seu abast:

- Declaració Universal dels Drets Humans, 1948.
- Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació contra la Dona, 1979.
- Llei Orgànica 1/2004, de Mesures de Protecció Integral contra la Violècia de Gènere.
- Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, 2014.
- Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI fòbia.
- Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes a Balears.
- Pacte d'Estat contra la violència de gènere.
- Decret 7/2020, de 31 de gener, pel qual es regulen els permisos, les llicències, les vacances i altres mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal funcionari al servei de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears
- Acord del Consell de Govern de 13 de setembre de 2021 pel qual es ratifica l'Acord de la Taula Sectorial de Serveis Generals de 19 de juliol de 2021 relatiu a l'adopció de mesures tendents a facilitar la conciliació de la vida familiar i professional del personal funcionari
- Pla de Conciliació i Corresponsabilitat de Balears 2021-2024
- Llei orgànica 8/2021 de 5 de juny, de mesures de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència.

En la lluita des de les institucions i les administracions, Podem Illes Balears ha d'aportar accions directes i mesures que impregnin i dirigeixin, sense excepció, totes les actuacions de totes les

àrees de govern. A través d'aquestes mesures que s'estableixen a continuació com a punts mínims d'actuacions amb perspectiva feminista:

- Complir l'ordenament jurídic i referents legislatius en tots els ordres des dels textos internacionals fins als municipals que es fonamentin en la lluita per la igualtat efectiva i real entre homes i dones.
- Lluitar contra les violències masclistes a través d'una supervisió amb perspectiva de gènere dels pressupostos de les institucions. Procurar que no es retallin partides dirigides a l'erradicació de les violències, en qualsevol de les seves manifestacions, contra les dones o els seus fills i filles.
- Desenvolupar i millorar el treball en perspectiva de gènere (aplicant els principis de la coeducació) dins de l'educació formal de les Illes Balears. Tant per a alumnat com professorat.
- Fomentar la corresponsabilitat social des de les institucions amb campanyes i projectes directes que concretin accions i sensibilitzin sobre la importància de compartir les càrregues familiars.
- Prendre mesures contra la bretxa salarial, els sostres de cristall i els sòls enganxosos.
- Concedir ajudes per a famílies monomarentals i monoparentals.
- Denunciar amb mesures concretes i perseguir legalment el tràfic de dones, nens, nenes i persones del col·lectiu LGTBI.
- Prendre mesures contra el masclisme en els mitjans de comunicació, xarxes socials i publicitat.
- Impulsar l'espai de la dona en tots els sectors econòmics de les Illes Balears. Ampliant i potenciant el seu paper en la ciència i la innovació.

FEMINISME TRANSFORMADOR, ANTIRACISTA I INCLUSIU

Som conscients de la importància de la intervenció estatal o autonòmica en la disposició de mitjans de protecció i prevenció de les violències masclistes. Cal tenir especial esment amb aquelles capes de la societat a les quals el discurs feminista no arriba. Aquesta carència posa en perill la vida i la integritat física de les dones, especialment d'aquelles que viuen en situació o risc de pobresa.

El feminisme és un moviment transversal amb capacitat transformadora que ha d'acollir totes les causes i abordar-les amb fermesa i determinació des de la col·laboració i l'escolta. El feminisme que defensa Podem Illes Balears és, també, antiracista i inclusiu. Per tant, incorpora la perspectiva de la interseccionalitat, que consta de tres eixos, sexe, classe social (recursos

econòmics) i origen.

Transformador

Un feminisme que sigui capaç de penetrar dins la societat des del pensament de la transformació profunda que ha d'assumir el nostre sistema eco social. Un sistema que ha violentat i invisibilitzat a les dones al llarg de la història.

Un feminisme que assenyali i reivindiqui el valor del temps com un element irrecuperable en les persones i protegeixi el nostre dret al descans i a la cura pròpia o dels nostres éssers estimats. Que assumeixi les prioritats polítiques en la cura de les persones i dels recursos naturals.

La mirada cap a la naturalesa i la protecció dels recursos naturals ha de fer-se a través de la mirada feminista. Protegint el nostre entorn i el futur de la gent de les Illes Balears a través del canvi en el sistema productiu que s'ha assumit com a única possibilitat d'habitar el món.

Antiracista

Un Podem que defensi el feminisme antiracista, que denunciï i lluiti contra les discriminacions i les desigualtats. Garantint una organització sensible a la doble i triple discriminació que sofreixen, molt especialment, les dones migrants.

Les dones que en emigrar es veuen obligades a deixar enrere les seves famílies tenen majors dificultats per a adaptar-se a un nou país d'acolliment que no sempre disposa de les eines òptimes per a una veritable inclusió. Les dones migrants són principals víctimes de tràfic, prostitució i precarietat, els efectes dels quals també transcendeixen als seus fills i filles.

Podem Illes Balears és una organització que acull les realitats que conviuen al nostre país, per això hi ha espai per a totes les dones migrants que vulguin participar amb nosaltres en les lluites per la justícia social i la igualtat.

Inclusiu

Podem Illes Balears està compromès amb la igualtat real i efectiva entre totes les persones i en el tracte equitatiu que necessiten les diferents realitats que conviuen a les nostres illes. El discurs feminista de Podem ha defensat sempre la causa de la dona sense distincions perquè totes sense excepció estan sotmeses al sistema capitalista patriarcal pel qual són les principals víctimes de les seves maneres d'operar.

Aquesta organització continuarà transmetent la importància de construir una comunitat on totes les persones tenguin cabuda i els seus drets siguin reconeguts, sense distinció. Es farà, a més, procurant que tots els serveis arribin als qui ho necessitin i democratitzant les fortaleses de la nostra societat i del nostre sistema perquè no es perpetuïn les desigualtats.

Podem Illes Balears ha de facilitar i afavorir la participació de les dones amb diversitat funcional a través de recursos organitzatius que les incloguin a totes les iniciatives i espais del partit.

LA CONQUESTA DEL TEMPS

D'ara endavant, Podem ha d'aconseguir que les següents legislacions siguin conscients dels canvis socials, de les exigències dels moviments socials i organitzacions mediambientals. El discurs també s'amplia al reconeixement de la vulnerabilitat humana i la interdependència de tots i de totes. També a la disposició d'un nou ordre econòmic que acabi amb la desigualtat i el consum abusiu dels recursos naturals.

El sistema productiu actual arrabassa el més valuós que la societat té i és irrecuperable: el temps. És necessari un nou ordre que posi la vida i el seu gaudi com a prioritat política.

Des de Podem continuarem reivindicant que el sistema actual, basat en la superproducció, en el consum il·limitat i en la competició i acumulació de coneixements ens fa profundament infeliços perquè ens roba el temps. Volem un ritme de vida compatible amb la felicitat i per a això, hem de tenir temps per a dedicar-nos a nosaltres, a la nostra xarxa d'amistats o família.

La nostra política ha d'enfocar un nou ordre socioeconòmic i treballar perquè el benestar estigui protegit des de les institucions i se senti en cada persona no sols amb polítiques públiques de protecció de la sanitat o l'educació si no també amb aquelles que protegeixen el nostre temps d'oci. La relaxació dels temps és fonamental i ha d'incorporar-se al discurs feminista perquè significa que la vida en comú s'anteposa als beneficis del sistema productiu que només reporta benestar a uns pocs.

LA CONQUESTA DE LA LLIBERTAT

Podem va néixer com un moviment rupturista amb el poder establert, aquest que ostenten uns pocs privilegiats a costa del treball i l'esforç d'unes grans majories. Podem és exemple de lluita per la llibertat de les persones des del més profund sentit del terme, i els beneficis del qual es tradueixen en la conquesta de drets que beneficiïn a la majoria.

L'altra cara de la llibertat és el sotmetiment a la violència estructural que el sistema ens ofereix pel fet de ser dona. Les violències masclistes es manifesten de formes molt àmplies que van des de la violència física, psíquica, econòmica, sexual, institucional...

Des del feminisme es lluita per la llibertat de les dones, entesa com la possibilitat d'exercir una vida plena, digna i lliure de condicionaments i desigualtats.

El sistema ens priva de la llibertat utilitzant la violència. Totes les dones sofrim violència tots els dies i aquesta pot donar-se a qualsevol hora. És condició només nostra el patiment ingrat d'incomptables desigualtats i violències que es desenvolupen en tots els ordres de la vida pública i privada.

La nostra organització es mostrarà sempre atenta a les reivindicacions feministes, incorporant les seves necessitats, i lluita, a la lluita del partit. Arribant a acords en avanç cap a la conquesta de la igualtat i sempre sota l'escolta activa de les organitzacions feministes que composen les nostres illes.

Es mantindrà un diàleg constant amb totes les entitats feministes i es participarà activament en cada acte en protesta de qualsevol mena de violència que sofreixin les dones i que sigui organitzat pels moviments feministes de Formentera, Eivissa, Menorca o Mallorca.

Per això, Podem Illes Balears ha d'apostar per la defensa fèrria i conjunta de les nostres llibertats fonamentals.

Llibertat física, psicològica i dreta a la vida. Erradicar el maltractament i els assassinats masclistes

Balears és la comunitat amb major taxa de mortalitat per violència de gènere entre 2003 i 2020, amb 4,9 víctimes mortals a l'any per cada milió de dones majors de 15 anys. Així ho revela un informe elaborat per l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere.

Per erradicar la violència és necessari que els pressupostos i la legislació reflecteixin la voluntat política de lluita conjunta en la defensa de la vida de les dones.

Podem Illes Balears, reivindica l'augment dels recursos en matèria de prevenció, consciencia-ció i atenció a les violències masclistes. També ha de continuar apostant pel finançament dels recursos d'atenció: millors i més amplis serveis d'atenció psicològica, alternatives residencials, assessorament i acompanyament a les víctimes i als seus fills o filles. A més es promourà la lluita contra la violència institucional contra les dones (atenció deficient, qüestionament de les versions que donen les dones quan denuncien, entre altres).

Els assassinats als fills o filles comesos per venjança cap a la mare, constitueixen la violència vicària, una forma inhumana i fortament cruel d'inferir una violència despietada i sense pal·liatius a les dones a través de la mort dels fills o filles. La violència vicària també és violència masclista i per tant, assumim la lluita en defensa de la infància i del dret de les dones a una vida que mereixi ser viscuda.

Els sistemes de detecció de la violència masclista familiar a les escoles són una eina imprescindible per a conèixer les situacions a les quals es podria estar enfrontant un nen o nena i per tant,

prevenir el maltractament o la violència vicària.

Llibertat sexual. Bandejar la cultura de la violació

Com a expressió global, les dones volem ser considerades éssers actius en la sexualitat. El nostre dret a viure plenament la nostra sexualitat sense ser assenyalades és una conquesta dels nous temps que volem continuar caminant.

Les dones encara estem molt lluny d'aconseguir una plena llibertat sexual com els homes perquè existeix sobre nosaltres una violència sexual generalitzada que ens arrabassa aquesta llibertat.

Defensem que es garanteixi per llei la nostra llibertat sexual i el nostre dret a gaudir d'una sexualitat lliure i protegida, també com a bé jurídic.

La Llei Orgànica de Garantia Integral de la Llibertat Sexual impulsada pel Ministeri d'Igualtat, suposa una fita legislativa que recull les reivindicacions del nostre temps històric i el cicle de mobilitzacions que va cridar als carrers que "Només sí és sí" i es va expressar internacionalment des del #metoo i el #cuéntalo.

Podem es posiciona en contra de l'explotació reproductiva perquè vulnera els drets humans de les dones en mercantilitzar la seva capacitat reproductiva. També en contra de la prostitució i tant les actuacions en militància així com el traçat de les polítiques en les institucions es dirigiran a aquest horitzó abolicionista encara per conquerir.

Llibertat en el nostre espai personal lliure d'estereotips

Podem Illes Balears ha de continuar combatent els estereotips normativament acceptats en l'imaginari col·lectiu. L'opressió cap a les dones sobre com han de vestir o quina talla han de tenir o com han de ser i comportar-se a determinada edat són, entre molts altres exemples, condicionants que ens roben la llibertat.

Hem de treballar perquè les normes socials que ens valoren i ens classifiquen com a dones de primera o de segona siguin erradicades. Els prejudicis, els tòpics que ens imposen sobre com hem de comportar-nos en totes les esferes de la nostra vida són llasts en el camí cap a la igualtat entre homes i dones. Cal denunciar cada imatge sexista que ens cosifica, cada comentari i/o comportament que ens exigeix ser, semblar o estar en el món d'una manera imposada sense el nostre consentiment.

LA CONQUESTA DE L'ALEGRIA I LA FELICITAT

Al llarg de la història, les dones han estat privades de molts espais que havien estat acaparats pels homes. A poc a poc, gràcies al moviment feminista, les dones anem posant un peu en tots

aquells àmbits físics o de l'imaginari patriarcal que se'ns havien vetat.

La nostra reivindicació es fonamenta a aconseguir la veritable igualtat i això només pot fer-se si compartim espais en igualtat de condicions. L'alegria, l'humor i la felicitat, per exemple, havien estat també territori d'homes. A les dones se'ns permetia la preocupació, la inseguretat i la infelicitat; però hem decidit que el feminisme ha de fonamentar-se en l'esperança, l'alegria i la recerca de la felicitat.

Bastant ingrata és la nostra realitat i suficients obstacles ens planteja la vida constantment com per a interioritzar aquests dolors com a part del nostre esperit. Les dones també volem passar-ho bé, riure'ns amb amigues i gaudir del nostre dret a una vida que mereixi l'alegria.

Per això, volem conquistar tots els espais, entre ells l'alegria, el goig, l'humor i la recerca de la felicitat perquè aquests drets també ens corresponen i han de ser presents al llarg de tota la nostra vida.

En la infància i la joventut

El sistema productiu i social que regeix la vida de les persones provoca que la submissió de les dones als cànons i condicionaments establerts sigui present des que una dona neix.

El govern d'Unides Podem va aprovar en 2021 la Llei Orgànica de Protecció Integral a la Infància i l'Adolescència front la violència que en el seu preàmbul, assenyala una ingrata realitat: “Les nines, per la seva edat i sexe, moltes vegades són doblement discriminades o agredides. Per això aquesta llei ha de tenir en compte les formes de violència que les nines sofreixen específicament pel fet de ser nines i així abordar-les i prevenir-les alhora que s'incideix en què només una societat que educa en respecte i igualtat serà capaç d'erradicar la violència cap a les nines”.

Des de Podem, hem de continuar trencant les barreres que ens impedeixen aconseguir una veritable igualtat des que naixem. Ho fem a través de la denúncia, la reivindicació i l'extensió de la cultura feminista però també des de les institucions a través de plans de detecció i prevenció de les violències masclistes en edats primerenques. També des de la sensibilització pública davant les violències i el masclisme en totes les etapes escolars.

En la maduresa i la vellesa

El pas del temps passa una factura injusta a les dones, que tendeixen a ser invisibilitzades a mesura que aconsegueixen una major edat. El mateix sistema que valora a les persones pel que poden produir, descarta a les dones quan es retiren del mercat laboral o arriben a la vellesa. Abans d'això, en l'edat madura, les dones tenen moltes dificultats per trobar treball o reincorporar-se al món laboral.

És necessari centrar el nostre discurs en el valor intrínsec de les persones independentment de l'edat. Denunciar i combatre els sofriments que porta el sistema productiu que ens classifica com a vàlides o no vàlides segons tinguem uns atributs físics normalitzats o una edat determinada.

És necessari implementar polítiques dirigides a la formació de dones madures perquè tinguin una millor especialització en sectors productius i que els resulti més fàcil accedir a un lloc de treball. Es requereix que el disseny de les polítiques d'ocupació facin respectar i valorar el curs natural de l'edat.

A més, hem d'oferir alternatives de convivència a les dones que lluitin contra la solitud no desitjada. Des de Podem, vigilarem que el finançament de la Llei de dependència sigui adequada.

En la maternitat

Podem és responsable de la equiparació dels permisos per naixement, adopció o acolliment de nins i nines. També de la posada en marxa del Pla Corresponsables per a atendre les necessitats de conciliació de les famílies amb fills i filles de fins a 14 anys.

Seguirem en la lluita perquè els permisos per naixement s'ampliïn almenys fins als 6 mesos per a tots dos progenitors.

A més cal continuar assegurant que el Pla de Conciliació i Corresponsabilitat de Balears 2021-2024 suposa, veritablement, un nou dret per a la ciutadania, com és el de poder conciliar vida personal, familiar i laboral alhora que es democratitzen les tasques domèstiques.

Dret a l'avortament

Des de la nostra pròpia autonomia reivindiquem el dret a decidir sobre els nostres cossos i la nostra maternitat. Amb la reforma de la llei de l'avortament que es pretén dur a terme des del Ministeri d'Igualtat, estarem al costat de primar la interrupció de l'avortament enfront de l'objecció de consciència.

Violència obstètrica

La salut sexual de les dones també passa per la garantia d'una atenció sanitària ginecològica i vinculada al part, que bandegi el que es considera també violència.

La violència obstètrica és una forma més de violència de gènere i sol·licitem que sigui reconeguda com a tal i per tant que es treballi per a la sensibilització damunt aquesta, la prevenció, la detecció i la reparació de les seves vides.

En la masculinitat

La masculinitat alternativa (singular) és alternativa al model hegemònic i patriarcal de masculinitat que ha estat i continua sent una manera d'exercir l'homenia de manera violenta, agressiva, impositiva, ambiciosa i amb menyspreu total i absolut a la figura de la dona i el gènere femení.

Aquesta masculinitat alternativa neix en països anglosaxons i del nord d'Europa cap als anys 70, promovent un model de masculinitat profeminista conscient dels privilegis que tenen els homes pel simple fet de ser homes, defugint de la violència patriarcal i entrant en un procés de reflexió.

També defensem que els homes exerceixin la paternitat permetent-se trencar les barreres de la socialització i els estereotips de gènere que els impedeixen ser pares presents i que comparteixen totes les obligacions cap als seus fills i filles.

Els homes han de realitzar el seu camí i fins i tot aplicar-se una nova manera de vida i acció: el desempoderament. L'empoderament, per contra, continua pertanyent i ha de desenvolupar-se per les dones.

En definitiva, donar exemple d'un nou model de societat que lluita per la igualtat, desafiant la utopia que diu que és impossible tenir una societat equitativa. S'han de desaprendre els rols de gènere apresos en la socialització (escola, pel·lícules, jocs, vida familiar, amistats, xarxes socials). Tot un sistema que és el conegut com a sistema patriarcal. No és una tasca fàcil, però els homes han d'iniciar aquest camí al més aviat possible.

DRETS I IGUALTATS A CONQUISTAR EN ESPAIS ACTUALS

Espai educatiu

Educació 0 a 3

Unides Podem ha estat decisiva en el Govern de les Illes Balears perquè va impulsar la signatura del pacte per la Igualtat en l'educació infantil de 0 a 3 anys a l'any 2019. S'obria pas amb això, a una nova manera de contemplar l'educació des dels zero anys amb les connotacions socials que es desprenen.

Per als nins i les nines, rebre cures i estimulació des dels zero anys és altament beneficiós per al seu desenvolupament cognitiu. A més de la detecció precoç de diversitats emocionals, psíquiques o físiques.

Disposar d'un espai públic en el qual puguin deixar als seus fills i filles mentre treballen, beneficia a l'economia familiar i a més permet a les dones romandre en el mercat de treball perquè sempre han estat les que s'han quedat a casa per a cuidar i les primeres a abandonar el seu treball o carrera professional per a cuidar a persones dependents.

Per a la societat en general, que Balears compti amb una xarxa pública d'educació zero a tres és una garantia de protecció per part de l'administració pública i una prova del progrés social que s'està duent a terme des del Govern sent Unides Podem soci de govern.

Podem Illes Balears, ha de continuar reforçant allò públic perquè només això garanteix la democratització del benestar i que el progrés sigui beneficiós per a tota la comunitat. L'educació zero a tres ha d'anar millorant en gestió i inversió. Han de continuar ampliant-se les places públiques destinant més recursos per plaça, aconseguint la gratuïtat total de l'educació zero a tres i augmentant el nombre d'escoles en les zones en les quals es necessitin.

Perspectiva de gènere com a garantia del dret a l'educació

En els llibres de text de les escoles, només hem estudiat un 2% de referents femenins, enfront d'un 98% de referents masculins de tots els àmbits.

Les nines han de saber que va haver-hi, i hi ha, dones valentes que estan decidides a canviar el món i van fer història com podrien fer-ho elles. Són les filles, les germanes, les nétes de Balears. A elles les hi donarem l'oportunitat que puguin construir coets espacials o salvar el planeta trobant la cura de les mars i oceans.

Des de les institucions autonòmiques cal continuar aplicant perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques amb el compromís que tant homes com dones puguin tenir les mateixes oportunitats en el camp de la recerca sense que es produeixi en cap cas diferencia de sou pel mateix lloc de treball.

A més, cal seguir en el camí cap a la promoció educativa de referents femenins en els centres escolars a través de campanyes de conscienciació, activitats culturals dirigides a nins i nines i a l'elecció de llibres de text amb perspectiva de gènere.

Espai laboral

Les crisis econòmiques afecten amb major cruesa a la societat més vulnerable, per la qual cosa la vida de les dones es precaritza encara més. La precarietat laboral femenina a les Illes Balears, troba la seva màxima representació en les Kellys, que presten un servei imprescindible al sector hoteler del qual es beneficien tots excepte elles. Podem Illes Balears, ha de continuar treballant per a que se duguin a terme totes les reformes legislatives necessàries que els garanteixin els seus drets laborals i una vida laboral digna i saludable.

Unides Podem va incloure en el seu programa electoral reduir la jornada laboral a 34 hores setmanals sense reducció salarial (actualment estem en 40). És l'economia que cuida al medi natural i a les persones. La mateixa que no accepta les retallades en l'Estat del benestar. La mateixa que proposa adaptar el treball a la vida i no a l'inrevés. L'economia de les cures ens retorna alguna cosa molt nostra que l'economia capitalista ens roba impunement: el temps.

Es requereixen respostes polítiques amb perspectiva feminista, que incorporin la visió de la cura per la defensa dels drets laborals sense deixar de protegir les treballadores, que sofreixen bretxa laboral o violències laborals com a sòls enganxosos o sostres de cristall.

El treball visible es considera un dels eixos principals, a través del qual se sustenta l'economia. No obstant això és el treball invisibilitzat -el que desenvolupen principalment les dones cuidant casa, fills, majors, marits...- el pilar fonamental de l'economia.

En la dècada vinent caldrà continuar visibilitzant als sectors laborals feminitzats i invisibilitzats i això s'aconsegueix a través d'un assenyalament valent a la divisió sexual del treball. Però no sols el treball de visibilització és important, Podem Illes Balears com a partit actiu també ha de col·laborar i negociar amb les diferents organitzacions i entitats públiques per a traslladar el missatge transformador i aportar solucions. Hem de ser part activa en el canvi i la transformació.

Podem estarà procurant que totes les empreses comptin amb plans d'igualtat i treballarà perquè aquests tinguin la força de conveni col·lectiu.

Es lluitarà per aconseguir salaris i pensions dignes en una aliança intergeneracional que compti amb blindatge constitucional. Es continuarà reivindicant que les pensions no contributives augmentin perquè han estat dones que sense haver estat immerses en el mercat laboral, han cuidat de la vida en la llar i no poden quedar discriminades.

Es combatrà l'existència dels sòls enganxosos. I apostarem per la ratificació del conveni 189 de la OIT perquè es reconeguin plenament els drets de les empleades de la llar i la seva incorporació al Règim General de la Seguretat Social.

Espai cultural

L'àmbit de la cultura, igual que l'educatiu, també requereix perspectiva feminista. Per això s'exigeix de nosaltres una incidència específica que lluiti per la representació equilibrada de dones i homes en continguts i en representacions culturals.

Es farà a través de polítiques directes que afavoreixin l'equilibri així com a través de la difusió de la pròpia cultura feminista. Els referents culturals femenins han de ser presents en l'imaginari comú contemplant la seva possible escassetat des de la desigualtat estructural que ha impedit, i encara ho fa, que les dones tinguin més dificultats per a accedir al món de la cultura o mantenir-se en ell.

A més es potenciarà les figures culturals importants de les Illes Balears per a recuperar la memòria d'aquestes grans dones que van aportar desenvolupament al moviment feminista i van facilitar el camí de totes les dones que hem arribat després.

Món de l'esport

El feminisme també ha d'impregnar el món esportiu, feminitzar-lo, perquè deixi de ser un microcosmos propi d'homes.

La manca de referents femenins i la invisibilització de la dona en el món esportiu s'ha de revertir en polítiques que possibilitin la paritat en tots els espais de pràctica esportiva i organitzatius.

Món rural

Cal remarcar que a les Illes Balears, la dona, tant en el passat com avui dia, ha jugat un paper molt actiu en la dinàmica de l'activitat agrícola i econòmica en general, alhora que tènia al seu càrrec moltes altres funcions de la unitat familiar.

La presència de la dona en el sector agrícola en fou clau sobretot perquè eren temps on el sector primari tènia preponderància respecte a altres sectors productius a les illes.

Actualment, s'estan fent passos importants per a la dignificació, visualització i reconeixement del treball femení amb *caràcter general, tenint en compte les limitacions, inconvenients i avantatges que s'han trobat pel fet de ser dones.

També, seguim en la política de visibilitzar els problemes que és troben les dones en el seu dia a dia, al moment d'utilitzar eines i maquinària, ja que en la seva majoria aquestes es troben dissenyades tenint en compte l'ergonomia adequada pels homes i no per a les dones. També visibilitzar si els horts tradicionals han estat dissenyats i concebuts principalment per dones o fins i tot el reconeixement de la cotitularitat de les explotacions, una assignatura pendent a Les Illes.

En la situació actual on és segueix apostant pel monocultiu turístic cal dir que les iniciatives que s'estan donant en la "part forana" demostren que la dona es juga un paper fonamental a les àrees rurals i ****"no serà possible mantenir la població i l'activitat econòmica en aquestes àrees sense un conjunt d'actuacions que ofereixin alternatives de futur per a les dones i que permetin la seva plena realització en condicions d'igualtat"*** (*resum d'una jornada organitzada pel Servei de Millora Agrària i Pesquera dels Illes Balears (SEMILLA) de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca).

És necessari que és doti de recursos financers i serveis de suport al desenvolupament i innovació al món rural, amb especial atenció a les dones ja que el món rural és un sector productiu molt masculinitzat. A més, ja és hora de reconèixer i donar suport la seva tasca i importància donades les iniciatives que s'estan desenvolupant en aquests darrers temps en el sector d'agri-

cultura i ramaderia i que estan sent gestionades per dones.

Espai per a la salut

La realitat ens enfronta a una veritat injusta perquè culturalment s'ha assumit que som les dones les úniques responsables de la concepció i, per tant, les úniques destinatàries dels mètodes anticonceptius. El sistema reproductor masculí és fèrtil tots els dies de l'any a qualsevol hora, i nosaltres tan sols som fèrtils alguns dies al mes. Malgrat tot això, els mètodes anticonceptius són pensats per les dones amb l'única excepció de la vasectomía.

Aquesta desigualtat en l'enfocament de l'àmbit sexual i reproductiu discrimina a la dona, que la sitúa com responsable de tot el procés productiu des de la planificació familiar fins a les labors posteriors de cura. D'aquesta manera, es segueix perpetuant la desigualtat d'oportunitats entre homes i dones principalment en els resultats del seu desenvolupament professional i personal fomentant així la conseqüent bretxa de gènere.

Fins ara no hi ha hagut intenció clara per part de les farmacèutiques per investigar el desenvolupament de qualque mètode anticonceptiu masculí. En nombroses ocasions, les farmacèutiques han considerat la recerca de mètodes anticonceptius masculins com "poc rendibles".

Això requereix necessàriament, la promoció i el foment en la recerca de la creació i implantació d'una píndola anticonceptiva masculina així com l'accés universal a aquesta.

Hem de combatre aquesta desigualtat desplegant polítiques públiques enfocades a fomentar la corresponsabilitat en tot el procés reproductiu.

Perspectiva de gènere en les accions de salut que afecten a les dones.

Des de la recerca fins a la pràctica clínica, es pren al baró com subjecte universal, amb les conseqüències discriminatòries que això suposa per les dones. A més, les malalties de les dones tendeixen a tractar-se amb el subministrament d'opiacis sense atendre a les causes estructurals que ens emmalalteixen.

Aquest biaix ha de compartir-se mitjançant una aposta clara per la recerca i pràctica amb perspectiva feminista.

LA CONQUESTA DEL FUTUR

La dona en la Ciència

El 12,3% del nostre PIB procedeix del turisme. La gran dependència al sector terciari i la restricció mundial dels desplaçaments, també els turístics, ens ha convertit en un dels països amb pitjors xifres en recessió, atur i pobresa de la Unió Europea.

Tenint aquestes dades en compte, el moment de crisi econòmica que pateix actualment aquest país, ha posat en evidència les carències del nostre sistema econòmic. El drama que estan passant milers de famílies a la nostra Comunitat Autònoma no pot romandre com una cosa anecdòtica o inevitable.

És d'extrema urgència i importància començar a afavorir activitats de recerca i alta tecnologia, que han d'incorporar equilibri entre turisme i medi ambient. I tot això pot contribuir a la qualitat i sostenibilitat del turisme, per una banda, i a la diversificació econòmica, per l'altra.

Convé recordar que la recerca ha de posar especial cura en tancar les bretxes de gènere que existeixen perquè els talents estan repartits per sexe a parts iguals, però les oportunitats no.

No existeix cap predestinació biològica a què la majoria de les persones que elegeixen carreres de números o la branca de ciències siguin homes i, malgrat això, tan sols un 15% de les dones elegeixen ciències o tecnologies. No és per casualitat. Està relacionat amb la publicitat sexista, la manca de referents feministes molt especialment a les ciències, matemàtiques i tecnologies i les diferències de salari, reconeixement, promoció i absència de plans de conciliació.

El paper de la dona en la ciència ha de reivindicar-se per rescatar la història de tantes dones que han aportat grans avanços al progrés del món. Podem Illes Balears seguirà desplegant polítiques públiques que potenciïn i impulsin la participació de les dones a la ciència, mitjançant l'eliminació dels obstacles que facin que les seves carreres a la ciència, la innovació o la recerca es vegin truncades.

UNA VIDA D'ORGULL. REALITAT LGTBI

Introducció

La revolta de Stonewall del 28 de juny de 1969 ha passat a la història com la primera ocasió en la qual als Estats Units la comunitat LGTBI es rebel·la contra un sistema opressor que perseguia les persones no heteronormatives i catalitzador d'un moviment que posteriorment s'estendria per tot el món reivindicant una realitat: Les persones LGTBI som subjectes de ple dret en la societat, les nostres vides importen. La dura repressió que les persones LGTBI sofrien als Estats Units en les dècades dels 50 i 60 amb beneplàcit de govern i autoritats va ser només la mostra de la punta de l'Iceberg d'un sistema que encara avui dia ens assenyala, ens oprimeix, ens discrimina i ens mata.

Espanya no ha estat una excepció en la persecució sistemàtica de les persones LGTBI. La repressió franquista va suposar un dels màxims exponents de com s'executa la violència institucional cap al col·lectiu; la inclusió de l'homosexualitat en la llei de “Vagos y maleantes” el 1954, l'establi-

ment de colònies i treballs forçats en condicions inhumanes, tortures, detencions i execucions sistemàtiques, l'aplicació de la llei de Perillositat i rehabilitació social en 1970, l'ús de teràpies d'aversió sexual, lobotomies... L'inici de la transició cap a la democràcia tampoc va suposar un canvi substancial, la història sempre ens recordarà com els eterns no amnistiats.

La lluita del col·lectiu al nostre país va projectar un dels majors avanços socials de la nostra història; l'aprovació de la llei de matrimoni igualitari entre persones del mateix sexe en 2005. Espanya marcava una fita sent el tercer país del món a aprovar aquesta institució. No obstant això, des de la seva aprovació la paràlisi en l'avanç en mesures legislatives ha estat manifesta i notable. Això sumat a l'auge de polítiques d'ultradreta ha provocat que els delictes d'odi per raons d'orientació sexual o identitat de gènere ocupin el tercer lloc al nostre país sent els segons que més creixen. L'Agència de Drets Fonamentals de la UE recull en el seu estudi de 2020 que a penes s'han produït millores contra els delictes d'odi contra les persones LGTBI des de 2012. A més, afirma que aquests delictes s'intensifiquen en persones trans o intersex. Les dades no són millors en la resta de les formes de discriminació que sofreix aquest col·lectiu, com podem observar en la seva situació laboral o en matèria d'habitatge o accés a la salut.

Podem i les conquestes LGTBI

Podem neix amb un horitzó il·lusionant per al col·lectiu LGTBI i especialment les persones trans; fer història amb una llei que garanteixi, consolidi i elimini barreres per a la lliure autodeterminació de la seva identitat i els drets humans del col·lectiu. Espanya i el col·lectiu tenia un deute històric amb les persones trans, que tot i haver estat en l'avantguarda de la lluita dels drets de tot el col·lectiu, les seves reivindicacions havien quedat oblidades.

L'any 2021 ha estat clau en el govern de coalició i la presència de Podem en el Ministeri d'igualtat per a impulsar la conquesta d'aquests drets. Així doncs, l'avantprojecte de llei per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets LGTBI, preveu entre altres qüestions:

- Autodeterminació de gènere. Les persones majors de 16 anys podran requerir el canvi de sexe en el DNI per si mateixes i, es permetrà amb l'assistència de progenitors o tutors a partir dels 14 anys. Tot això, blindant les lleis d'igualtat. Aquesta mesura no tindrà caràcter retroactiu pel que no elimina les obligacions jurídiques que la persona tingués amb anterioritat.
- Prohibició de teràpies de conversió. Es prohibeixen fins i tot quan comptin amb el consentiment de la persona interessada o dels seus representants legals. Té consideració d'infracció molt greu. D'aquesta manera es garanteix el reconeixement del dret de ser cadascú qui vulgui ser i de tenir l'orientació sexual, la seva identitat de gènere, la seva expressió de gènere i les seves característiques sexuals.

- Tècniques de reproducció assistida per a persones trans amb capacitat de gestar. Es garanteix l'accés a les dones lesbianes, sense parella i bisexuals a tècniques de reproducció assistida dins del Sistema Nacional de Salut. S'inclou per primera vegada a les persones trans amb capacitat de gestar.
- Filiació dels nadons nascuts de dones no casades. Per a assumir la paternitat entre parelles heterosexuals n'hi ha prou que l'home assumeixi la paternitat per a procedir a la filiació. Això no ocorria així en parelles de dones no casades, perquè la parella de la mare biològica pugui figurar com a progenitora del nounat ha d'adoptar-ho, la qual cosa suposa un temps de tramitació durant el qual la segona mare no té cap dret ni obligació amb el nin o la nina, ni el petit sobre ella.
- Es legislen per primera vegada els drets per a persones intersexuals. No hauran de sofrir mutilacions ni cirurgies i no hauran de ser inscrites amb un sexe determinat durant el primer any.
- Es legisla en l'àmbit educatiu per garantir la diversitat LGTBI en els materials escolars, programes d'educació sexual i reproductiva i prevenció de malalties de transmissió sexual.
- Mesures de promoció d'ocupació per a dones trans. Es preveuen mesures per a afavorir l'accés de persones LGTBI al món laboral, especialment les dones trans i es faciliten els procediments per a denunciar casos de discriminació.

Aquests avanços legislatius suposen donar respostes a reivindicacions històriques del col·lectiu LGTBI i que són un pas més en la defensa dels nostres drets com a ciutadans de ple dret. No obstant això, la lluita encara no ha acabat.

UN NOU HORITZÓ LGTBI

Hem de continuar treballant per a aconseguir un horitzó LGTBI amb polítiques transversals que garanteixin que tots els operadors i sectors socials, espais públics i privats, siguin segurs, diversos i responguin a les necessitats reals del col·lectiu. Continuar combatent la LGTBIfobia, les discriminacions i opressions estructurals que sofrim, no és cosa de dos dies. Per això la nostra agenda ha de seguir en la direcció de sensibilitzar, visibilitzar i dotar al nostre sistema d'instruments i eines efectives d'integració. Aquests són alguns reptes:

- Treballar en el sector educatiu per a erradicar l'assetjament LGTBIfòbic és un objectiu prioritari. El lliure desenvolupament de la personalitat i l'interès superior dels menors d'edat LGTBI ha de garantir-se en els entorns escolars públics i privats. Aquestes etapes són vitals i marquen el futur de molts joves que creixen en entorns que no estan dissenyats per a persones no cis heteronormatives.

- El risc de suïcidi entre adolescents LGTBI és tres vegades major al de la resta. Aquesta qüestió ha de ser atallada amb normes que avalin i obliguin l'actuació docent, així com l'obligatorietat de protocols contra l'assetjament lgtbifòbic a les aules.
- La formació en delictes d'odi dels cossos i forces de seguretat de l'estat és vital. Dades de l'observatori Xarxes contra l'Odi avalen que entre el 60 – 80% dels delictes d'odi per LGTBIfobia no es denuncien. Els agents solen ser la primera intervenció en conflictes al carrer i han de ser capaços d'identificar quan una agressió és un delicte d'odi. Perquè el que et diuen abans de matar-te, sí que compta.
- Dignificar el paper dels majors LGTBI en la conquesta dels drets del col·lectiu i garantir una vellesa digna i segura és prioritari. Segons enquestes i estudis realitzats per la FELGTB sobre les persones LGTBI majors de 55 anys mostra que el 50% d'ells van mostrar públicament la seva condició sexual durant gran part de la seva vida, però la meitat d'ells van decidir tornar a ocultar-la en complir aquesta edat. La depressió afecta a un 30% d'aquestes persones, triplicant les dades de població general.
- Contrarestar els discursos d'odi de la ultradreta és treball de tots. La lluita per la consolidació dels drets del col·lectiu *LGTBI ha de ser diària. La sensibilització i visibilització són elements essencials per a combatre discursos intolerants que posen en dubte pactes de convivència aconseguits pel conjunt de la societat. La diversitat ha de ser entesa com una riquesa per a la ciutadania.

UNA ORGANITZACIÓ FEMINISTA

Democràcia feminista

La paritat radical com a principi polític, organitzatiu i ètic en tots els espais de l'organització

La presència paritària de les dones a tots els espais autonòmics, insulars i municipals és en si mateixa un objectiu autonòmic, insular i municipal, tant des del punt de vista de la justícia com de la importància simbòlica dels referents en la ruptura de determinats estereotips de gènere.

Apostar per la paritat implica també una sèrie d'actuacions que, anant més enllà de les necessàries quotes que corregeixin els efectes de les desigualtats de partida d'homes i dones a l'àmbit públic-polític, promouen una sèrie de transformacions en la participació quotidiana a la nostra organització, fomentant la participació de les dones i una quotidianitat que no les expulsi progressivament de l'exercici de la política. Ara hem d'analitzar la participació política en funció del gènere i també de l'edat de les dones: promoure el reconeixement a l'experiència

professional i de vida; fomentar que les dones rotin amb la mateixa freqüència que els homes als distints càrrecs interns i públics, evitant així que la inestabilitat de la participació femenina es converteixi en un impediment per a l'exercici del poder i la consolidació de lideratges femenins; per evitar desigualtat a les estructures del partit.

Les bases feministes de Podem han treballat sense descans durant aquests anys per transformar a Podem en el partit defensor dels drets de les dones que, sense dubte, podem dir que és. Aquestes mateixes bases han après i evolucionat al mateix temps, per tot això requereixen que se les faciliti un espai des del qual es continuï fent un treball amb major nivell tècnic i polític. És fonamental, per tant, la formació de quadres femenins i feministes.

Es tracta, en definitiva, d'assegurar la representació de les dones i dels seus interessos, de les activitats i dels principis feministes, però també d'assegurar la seva participació paritària des dels nivells de base i de possibilitar l'aprenentatge i el desenvolupament polític d'aquelles que vulguin col·laborar amb un nivell d'especialització més gran. Es procurarà que totes les assemblees comptin amb presència femenina a aquestes, i s'implementaran els mecanismes per aconseguir-ho. De la mateixa manera, el partit es compromet a dur el principi de paritat radical a totes les institucions de les Illes Balears, les polítiques públiques i les iniciatives on tingui l'oportunitat de treballar.

Paritat a les llistes

Es mantindrà el principi de paritat radical tant als òrgans de Podem com a les llistes pels distints processos interns, no aplicant-se cap correcció que pugui perjudicar a les dones. És a dir, tant a les llistes per primàries i assemblees ciutadanes, com als òrgans interns, ha d'haver-hi un mínim d'un 50% de dones.

Pel que fa a les llistes electorals, les úniques correccions a aquest principi seran les necessàries per a complir amb les lleis electorals que regeixen els processos electorals de la Comunitat Autònoma, dels Consells Insulars, i dels Ajuntaments.

A l'hora de configurar les llistes electorals es tindran sempre en compte els criteris de gènere i la interseccionalitat, especialment quant als sostres de cristall que dificulten la presència de caps de llista dones, amb el ferm compromís d'augmentar el nombre de dones caps de llista.

Paritat horitzontal

Entre molts altres factors de discriminació no podem oblidar que es produeix una segregació horitzontal que les manté en aquelles àrees considerades tradicionalment "de dones", la qual cosa no sols restringeix les seves possibilitats i el seu rang d'elecció, sinó que té com a con-

seqüència un menor accés a recursos i visibilitat, en estar concentrats al seu entorn en àrees considerades típicament masculines i ocupades per homes. Això repercuteix en la falta de consolidació en els seus càrrecs i en la dificultat per emprendre accions efectives i tenir resultats visibles, a causa de la carència de recursos.

Per tot això, des de l'organització es treballarà en la formació, promoció i suport de dones per encapçalar les àrees masculinitzades, però també en la visibilització, valoració i provisió de recursos per les àrees feminitzades i, molt concretament, per les àrees de feminismes.

Consolidació de lideratges

Aquesta nova etapa de l'organització s'acompanya amb forts lideratges feministes a les institucions estatals, i molt significativament i inspirador, al Govern d'Espanya.

Des del nivell autonòmic, hem de reforçar els lideratges feministes a Les Illes tant a nivell autonòmic com als insulars i municipals. A Podem Illes Balears existeixen i han existit des dels dels seus inicis lideratges feministes clars, hem pogut comptar amb secretàries generals, portaveus i vicepresidentes feministes entre moltes altres responsabilitats que han ostentat els diferents lideratges feministes a la nostra organització. Però hem de treballar per un reforç conscient d'ells detectant les raons que poguessin impedir el desenvolupament o consolidació d'aquests càrrecs de portaveu i figures de poder.

Paritat als actes i a la visibilitat del partit

A Podem Illes Balears s'ha treballat sempre amb l'objectiu de visibilitzar la paritat quant a la presència de dones. Així i tot hi ha molt recorregut per a consolidar la idea que aquesta presència paritària és imprescindible per una vertadera democràcia. Per tant, les secretaries i àrees que derivin de l'Assemblea Ciutadana Autonòmica de les Illes Balears té entre les seves funcions l'actualització dels protocols vigents i quantes tasques de formació i assessorament siguin necessàries per posar a la pràctica la paritat radical.

Donarem compliment al compromís estatal sorgit de la quarta Assemblea Ciutadana de Podem de generar les condicions perquè dones i homes participin a tots els trams de la vida política del partit de forma paritària, entenent per tals: actes de campanya electoral, mítings, comunicació en premsa i qualsevol dels actes i actuacions del partit, organització o gestió de xarxes, col·laboració creativa en campanyes electorals, confluències, etc. La paritat, en aquest cas, es contempla com a principi de mínims i afectarà no tant sols a la presència personal de les dones en situació d'igualtat a les distintes instàncies, sinó també a la seva representació, incloses qüestions sovint obviades com els possibles biaixos a l'ordre d'aparició, la grandària de la lletra dels seus noms, les actituds en les representacions figuratives, les tasques representades, la

coherència entre imatges i textos, etc.

Lideratges diversos, paritaris i dialogants

A més de promoure els lideratges feministes amb l'objectiu d'aconseguir la paritat i de consolidar el paper de les dones en els espais de representació i de direcció; és necessari vetllar per la inclusió i la representació i visibilització de la diversitat en els cossos, els orígens, les situacions, etc. de les dones en la societat i en la nostra organització.

Per a això, en la mesura del possible, s'establiran càrrecs de portaveu mixtos i amb criteris interseccionals, a més s'assegurarà que els càrrecs de portaveu comptin amb el suport necessari des dels diferents equips de Comunicació per al correcte acompliment de les seves funcions.

Participació política sostenible

Per la plena participació de les dones a la política, és necessari despatriarcalitzar els espais de participació política. La nostra societat patriarcal expulsa majoritàriament a les dones dels espais polítics per ser incompatibles amb la conciliació de la vida personal, laboral, familiar, i en general, amb els temps de vida de les dones de totes les generacions; però també per les lògiques de competició pel poder i la violència en forma de micromasclismes que restringeixen i violenten reiteradament a les dones.

Tots els òrgans del partit hauran de fer-los explícits i fomentar el respecte dels espais i temps formals i que tenguin en compte el dret a la cura i a les responsabilitats de les persones que participin, amb l'objectiu de què les decisions siguin vertaderament participatives i descentralitzades.

La participació es basarà en un hiperactivisme presencial i telemàtic, que dificulta la participació de les persones que han de coonciliar, així com les persones majors i, en especial, les dones.

Es tindrà especialment en compte la bretxa digital entre dones i homes, entre generacions i entre grups socials, i es procurarà posar els mitjans necessaris per fer inclusius i participatius els processos propositius i deliberatius

Se cercarà facilitar el servei de ludoteques als actes que sigui possible i tots els espais i seus disposaran d'àrees per a nins i nines.

Amb la finalitat de facilitar la conciliació també es redactarà, així mateix, un protocol per reunions i assemblees amb la finalitat de què siguin compatibles amb la vida personal i familiar.

Responsables de feminismes als Cercles

En coordinació amb les secretaries que es responsabilitzin dels Cercles, es treballarà en la formació i acompanyament de les persones responsables de Feminismes dintre dels Equips de Dinamització de cada Cercle i de les xarxes insulars, com corretja de transmissió dintre de les seves possibilitats a la població, tal com recull el Document organitzatiu.

Estructura orgànica

Les responsabilitats vinculades al feminisme, les polítiques de cures, els drets LGTBI i els estudis feministes i de gènere s'organitzen sota una secretaria: la secretaria de Feminismes, Polítiques d'Igualtat i Drets LGTBI, a proposta de la persona que ostenti la Coordinació Autonòmica.

Aquesta secretaria, i les àrees que es derivin d'aquesta, treballaran coordinadament amb la resta de les secretaries i àrees des d'una perspectiva transversal i de gènere.

La secretaria i les àrees comptaran amb els recursos suficients per dur a terme la transversalitat de gènere i el principi d'interseccionalitat en tota l'organització.

La secretaria, a l'àmbit i desenvolupament de les seves competències, podrà conformar-se per:

- La persona titular de la secretaria de feminismes i drets LGTBI que serà integrant electa del Consell Ciutadà Autonòmic
- Els càrrecs institucionals amb responsabilitat executiva a l'àmbit
- Les persones designades per a tal efecte per la persona titular de la secretaria

La secretaria de feminismes, polítiques d'igualtat i drets LGTBI tindrà entre les seves funcions:

- Generar transversalitat i centralitat feminista i interseccional, tant al discurs polític com dintre de l'organització, mitjançant l'elaboració i implementació de polítiques feministes.
- Definir la línia política feminista a desenvolupar a les institucions de les quals formi part i/o governi.
- Vehicular els instruments necessaris per vetllar pel respecte de la democràcia feminista.
- Elaborar i posar en marxa diagnòstics, plans i protocols necessaris per a la transversalització de gènere i la incorporació d'una ètica feminista en els principis relacionals de les persones que participin a l'organització.
- Analitzar l'impacte de gènere de les polítiques de Podem Balears cap a dins i cap a fora de l'organització.
- Revisar els reglaments i protocols per dotar-los de perspectiva de gènere després de la seva

aprovació pel Consell Ciutadà o de Coordinació.

- Mantenir el contacte fluid i el diàleg polític amb els col·lectius socials feministes i vinculats a la igualtat, així com respectar la seva autonomia política en tots els processos de participació ciutadana que promoguem. Tot contacte de Podem amb els col·lectius feministes i LGTBI es farà en coordinació amb les secretaries i àrees responsables.
- Vigilar el compliment de la paritat i visibilització de les dones a Podem. La secretaria de Feminismes ampliarà i completarà les seves funcions basant-se en les necessitats del partit
- Implementar competències pròpies en matèria de formació en feminismes, diversitat, LGTBI i igualtat tant en els espais de militància com especialment en el Consell Ciutadà i la Comissió de Garanties, així com, als càrrecs institucionals.
- Supervisar la transversalització de l'enfocament feminista en el programa electoral.
- Generar transversalitat i centralitat sobre els drets LGTBI tant en el discurs polític com cap a dins de l'organització, a través de l'elaboració i implementació de polítiques que garanteixin els drets LGTBI.
- Visibilització dins de Podem Illes Balears del col·lectiu i que aquesta visibilització sigui útil per a la formació amb la finalitat d'acabar amb la LGTBIfòbia.
- Generació de protocols interns per a la prevenció de violències LGTBIfòbiques
- Vehicular els instruments necessaris per a vetllar pel respecte dels drets del col·lectiu LGTBI.
- Analitzar l'impacte sobre la comunitat LGTBI de les polítiques de Podem Illes Balears cap a dins i cap a fora de l'organització.
- Mantenir el contacte fluid i el diàleg polític amb els col·lectius de defensa dels drets LGTBI, així com respectar la seva autonomia política en tots els processos de participació ciutadana que promoguem. Tot contacte de Podem amb els col·lectius LGTBI es farà en coordinació amb les secretaries i àrees responsables.
- Implementar competències pròpies en matèria de formació en drets LGTBI tant en els espais de militància com especialment en el Consell Ciutadà i la Comissió de Garanties.
- Supervisar la incorporació dels drets LGTBI als nostres programes electorals.
- Impulsar la creació de l'Observatori de despatriarcalització i la seva posada en marxa.

Grup de Feminismes

El Grup de Feminismes serà una eina fonamental del treball militant de les feministes de Podemos, dependent de la Secretaria Autonòmica de Feminismes. El seu funcionament es regirà, en tots els aspectes, per la normativa referent al Document organitzatiu. El Grup de Feminismes

serà coordinat i impulsat per la Secretaria Autonòmica a través de la pròpia titular de la secretaria o la persona que aquesta designi a aquest efecte. La persona que ostenti la Secretaria, o qui ella designi, convocarà amb la regularitat que es consideri oportuna les Assemblees del Grup de Treball en les quals seran convocades a participar tots els càrrecs del partit amb àrees executives en l'àmbit, càrrecs institucionals que facin seguiment des de l'oposició d'aquestes polítiques, responsables de feminismes dels cercles i de les xarxes insulars de cercles així com responsables de feminismes en consells de coordinació municipals, on aquests existeixin.

Aquest Grup podrà abordar qualsevol tema o problemàtica que la secretaria autonòmica de feminismes consideri oportú, podent elaborar i elevar propostes concretes al consell de coordinació autonòmic sempre que la secretaria ho consideri.

CRÉIXER

ANTÒNIA JOVER

PODEMOS

Documento de Feminismos

ÍNDICE

INTRODUCCIÓN. UNA REALIDAD FEMINISTA 4

EJES POLÍTICOS 5

FEMINISMO TRANSFORMADOR, ANTIRRACISTA E INCLUSIVO 7

Transformador 8

Antirracista 8

Inclusivo 8

LA CONQUISTA DEL TIEMPO 9

LA CONQUISTA DE LA LIBERTAD 9

Libertad física, psicológica y derecha en la vida. Erradicar el maltrato y los asesinados machistas 10

Libertad sexual. Desterrar la cultura de la violación 11

Libertad en nuestro espacio personal libre de estereotipos 11

LA CONQUISTA DE LA ALEGRÍA Y LA FELICIDAD 12

En la infancia y la juventud 12

En la madurez y la vejez 13

En la maternidad 13

En la masculinidad 14

Espacio educativo 14

Espacio laboral 16

Espacio cultural 17

Mundo del deporte 17

Mundo rural 17

Espacio de la salud 18

LA CONQUISTA DEL FUTURO 19

La mujer en la Ciencia 19

UNA VIDA DE ORGULLO. REALIDAD LGTBI 20

Introducción 20

PODEMOS y conquistas LGTBI 20

UN NUEVO HORIZONTE LGTBI 22

UNA ORGANIZACIÓN FEMINISTA 23

Democracia feminista 23

Grupo de Feminismos 28

INTRODUCCIÓN. UNA REALIDAD FEMINISTA

El feminismo ya es parte de la identidad de este país y constituye la fracción social más organizada y multitudinaria desde el movimiento obrero de los años 60.

Desde la Primera Ola Feminista que luchó para el sufragio femenino, pasando por el feminismo radical de Kate Millet, nos encontramos de lleno en la Cuarta Ola. Una ola de nuevos derechos feministas y políticas dirigidas a colectivos tan importantes como el LGTBI. Se han consolidado premisas y avances que han transformado este país y que determinarán el progreso hacia la justicia social de la próxima década.

Desde el nacimiento de Podemos, se ha puesto un énfasis especial en la construcción del discurso feminista como parte de la organización, recogiendo las reivindicaciones de los movimientos feministas que hasta ahora habían permanecido en un puesto discreto de la sociedad.

Podemos consiguió que hubiera una nueva forma de hacer política que dejaba atrás los simples maquillajes democráticos, en los que las mujeres solo éramos puestos en una lista electoral, para conseguir que las reivindicaciones feministas fueran hoja de ruta indiscutible en los partidos de izquierdas.

En la corta vida de nuestro partido, se ha avanzado mucho en tejer alianzas con los movimientos feministas, pero aún quedan deudas pendientes que conseguir para dirigirnos hacia la rotunda y legítima igualdad entre mujeres y hombres.

Con la aprobación de la Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres se daban los primeros pasos legislativos necesarios para alcanzar una igualdad real entre hombres y mujeres. Posteriormente, la Ley 11/2016, de 28 de julio, de igualdad de mujeres y hombres de las Islas Baleares, establecía el marco autonómico a partir del cual se organizan e impulsan las políticas públicas que persiguen los mismos objetivos.

Sin embargo, la crisis económica de 2008 y, concretamente, el sistema económico propio de las Islas Baleares, hizo que la recesión económica fuese especialmente virulenta con las mujeres afectando a todos los ámbitos de su vida. Se evidenciaba con ello, la situación de especial vulnerabilidad que viven las mujeres en cuanto a su mayor porcentaje de precariedad laboral, los problemas para conciliar trabajo y familia, las cargas familiares injustas que asumen, la situación asfixiante de las familias monomarentales, y también el peligro de la violencia machista. Situaciones todas ellas que se siguen dando a día de hoy y que sitúan a las mujeres en el principal sector de la sociedad en riesgo de pobreza.

De todo ello, se derivan problemas de ansiedad y otros relacionados con la salud mental que

alejan, en mayor parte a las mujeres, del derecho a tener una vida que merezca ser vivida.

El orden socioeconómico actual consume los recursos naturales por encima de sus posibilidades y da la espalda al desarrollo saludable y digno de la vida humana. Un sistema capitalista que no tiene en cuenta lo más valioso e irrecuperable de lo que dispone el ser humano: el tiempo. Un sistema que se ha levantado sobre el trabajo invisibilizado de las mujeres y sigue oprimiendo sus derechos y limitando sus libertades.

Hemos de encontrar un punto de apoyo para cambiar las partes del sistema que solo benefician a unas pocas élites y apostar por todo aquello que persigue el bienestar de las mayorías. Un sistema de normas socioeconómicas que cuiden de la naturaleza y de las personas. En esa transformación, la mirada feminista juega un papel insoslayable porque solo desde ahí se pueden cuestionar y derribar las viejas estructuras que han consolidado la desigualdad y la precariedad como un hecho natural sobre el que no se puede actuar.

El discurso feminista ajusta y reparte los recursos para asegurar las condiciones materiales de la gente en igualdad. Bajo la mirada feminista, se encuentra la obligación de situar en el centro de las prioridades políticas, los derechos sociales, la dignidad de las personas y la democracia. El feminismo ha de ser una palanca democrática antifascista que responda a esos nuevos retos.

EJES POLÍTICOS

Podemos ha de continuar impulsando las principales transformaciones sociales y económicas de nuestro sistema productivo desde una perspectiva feminista y de género. Lo seguiremos haciendo replanteando el sistema establecido y garantizando la defensa de algo de lo que estamos plenamente convencidas: las cosas se pueden hacer de otra manera. El discurso de Podemos Feminismos en Baleares ha de quedar impregnado de un sentimiento de posibilidad porque luchando juntas podemos replantear un nuevo sistema de cuidados y de los usos del tiempo que potencie la corresponsabilidad y elimine la desigualdad social.

Este documento quiere mostrar cómo ha de trascender la mirada feminista para el beneficio común de las cuatro islas que componen nuestra Comunidad Autónoma. Cada mejora, cada avance debe sostenerse por igual en Formentera, Eivissa, Menorca y Mallorca y repartirse por igual. Atendiendo a las particularidades de cada isla porque la insularidad afecta de un modo diferente y tampoco todas tienen las mismas necesidades.

Hemos de saber aprovechar las fortalezas de cada isla para aupar nuestros territorios hacia una transformación profunda que vendrá de la mano del discurso feminista y su transversalidad. Hemos de recoger las carencias de cada isla para solventarlas desde el prisma de los cuidados y del bien común. Que cada territorio se sienta libre y se sienta cuidado.

Para ello, las Administraciones públicas deberán asumir que es el tiempo de la democratización de la felicidad y diseñar u orientar sus políticas ejecutivas a garantizar el derecho al cuidado en todas las etapas de la vida de las personas.

La conquista del espacio igualitario que exige el feminismo es una manera de afrontar la defensa de la legalidad y el cumplimiento de la ley para que se pueda seguir avanzando abriendo paso también a la creación de nuevas leyes que concurran en la concepción de la plena igualdad del hombre y la mujer en todos los ámbitos de la vida pública y privada.

Sin perjuicio de las nuevas normas para la legislación feminista del Ministerio de Igualdad, y cualesquiera otras que protejan y luchen por la igualdad de derechos de las mujeres, los siguientes textos legislativos son los que han de servirnos de referencia para ocupar nuestra acción feminista en el presente para mejorar el futuro y también para vigilar su cumplimiento y mejorar su alcance:

- Declaración Universal de los Derechos Humanos, 1948.
- Convención sobre la Eliminación de Todas las Formas de Discriminación contra la Mujer, 1979
- Ley Orgánica 1/2004, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género.
- Convenio del Consejo de Europa sobre prevención y lucha contra la violencia contra las mujeres y la violencia doméstica, 2014.
- Ley 8/2016, de 30 de mayo, para garantizar los derechos de lesbianas, gays, trans, bisexuales e intersexuales y para erradicar el LGTBIfobia.
- Ley 11/2016, de 28 de julio, de igualdad de mujeres y hombres en Baleares.
- Pacto de Estado contra la violencia de género.
- Decreto 7/2020, de 31 de enero, por el cual se regulan los permisos, las licencias, las vacaciones y otras medidas de conciliación de la vida personal, familiar y laboral del personal funcionario al servicio de la Administración de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares
- Acuerdo del Consejo de Gobierno de 13 de septiembre de 2021 por el cual se ratifica el Acuerdo de la Mesa Sectorial de Servicios Generales de 19 de julio de 2021 relativo a la adopción de medidas tendentes a facilitar la conciliación de la vida familiar y profesional del personal funcionario.
- Plan de Conciliación y Corresponsabilidad de Baleares 2021-2024.
- Ley Orgánica 8/2021 de 5 de junio, de medidas de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia.

En la lucha desde las instituciones y las administraciones, Podemos Illes Balears ha de aportar acciones directas y medidas que impregnen y dirijan, sin excepción, todas las actuaciones de

todas las áreas de gobierno. A través de estas medidas que se establecen a continuación como puntos mínimos de actuaciones con perspectiva feminista:

- Cumplir el ordenamiento jurídico y referentes legislativos en todos los órdenes desde los textos internacionales hasta los municipales que se fundamenten en la lucha por la igualdad efectiva y real entre hombres y mujeres.
- Luchar contra las violencias machistas a través de una supervisión con perspectiva de género de los presupuestos de las instituciones. Procurar que no se recorten partidas dirigidas a la erradicación de las violencias, en cualquiera de sus manifestaciones, contra las mujeres o sus hijos e hijas.
- Desarrollar y mejorar el trabajo en perspectiva de género (aplicando los principios de la coeducación) dentro de la educación formal de las Islas Baleares. Tanto para alumnado como profesorado.
- Fomentar la corresponsabilidad social desde las instituciones con campañas y proyectos directos que concreten acciones y sensibilicen sobre la importancia de compartir las cargas familiares.
- Tomar medidas contra la brecha salarial, los techos de cristal y los suelos pegajosos.
- Conceder ayudas para familias monomarentales y monoparentales.
- Denunciar con medidas concretas y perseguir legalmente la trata de mujeres, niños, niñas y personas del colectivo LGTBI.
- Tomar medidas contra el machismo en los medios de comunicación, redes sociales y publicidad.
- Impulsar el espacio de la mujer en todos los sectores económicos de las Islas Baleares. Ampliando y potenciando su papel en la ciencia y la innovación.

FEMINISMO TRANSFORMADOR, ANTIRRACISTA E INCLUSIVO

Somos conscientes de la importancia de la intervención estatal o autonómica en la disposición de medios de protección y prevención de las violencias machistas. Hay que tener especial cuidado con aquellas capas de la sociedad a las que el discurso feminista no llega. Esta carencia pone en peligro la vida y la integridad física de las mujeres, especialmente de aquellas que viven en situación o riesgo de pobreza.

El feminismo es un movimiento transversal con capacidad transformadora que ha de acoger todas las causas y abordarlas con firmeza y determinación desde la colaboración y la escucha. El feminismo que defiende Podemos Illes Balears es, también, antirracista e inclusivo. Por tanto,

incorpora la perspectiva de la interseccionalidad, que consta de tres ejes, sexo, clase social (recursos económicos) y origen.

Transformador

Un feminismo que sea capaz de permear en la sociedad desde el pensamiento de la transformación profunda que ha de asumir nuestro sistema ecosocial. Un sistema que ha violentado e invisibilizado a las mujeres a lo largo de la historia.

Un feminismo que señale y reivindique el valor del tiempo como un elemento irrecuperable en las personas y proteja nuestro derecho al descanso y al cuidado propio o de nuestros seres queridos. Que asuma las prioridades políticas en el cuidado de las personas y de los recursos naturales.

La mirada hacia la naturaleza y la protección de los recursos naturales ha de hacerse a través de la mirada feminista. Protegiendo nuestro entorno y el futuro de la gente de las Islas Baleares a través del cambio en el sistema productivo que se ha asumido como única posibilidad de habitar el mundo.

Antirracista

Un Podemos que defienda el feminismo antirracista, que denuncie y luche contra las discriminaciones y las desigualdades. Garantizando una organización sensible a la doble y triple discriminación que sufren, muy especialmente, las mujeres migrantes.

Las mujeres que al emigrar se ven obligadas a dejar atrás sus familias tienen mayores dificultades para adaptarse a un nuevo país de acogida que no siempre dispone de las herramientas óptimas para una verdadera inclusión. Las mujeres migrantes son principales víctimas de trata, prostitución y precariedad cuyos efectos también trascienden a sus hijos e hijas.

Podemos Illes Balears es una organización que acoge las realidades que conviven en nuestro país, por eso hay espacio para todas las mujeres migrantes que quieran participar con nosotras en las luchas por la justicia social y la igualdad.

Inclusivo

Podemos Illes Balears está comprometido con la igualdad real y efectiva entre todas las personas y en el trato equitativo que necesitan las diferentes realidades que conviven en nuestras islas. El discurso feminista de Podemos ha defendido siempre la causa de la mujer sin distinciones porque todas sin excepción están sometidas al sistema capitalista patriarcal por el cual son las principales víctimas de sus formas de operar.

Esta organización seguirá transmitiendo la importancia de construir una comunidad donde to-

das las personas tengan cabida y sus derechos sean reconocidos, sin distinción. Se hará, además, procurando que todos los servicios lleguen a quienes lo necesiten y democratizando las fortalezas de nuestra sociedad y de nuestro sistema para que no se perpetúen las desigualdades.

Podemos Illes Balears ha de facilitar y favorecer la participación de las mujeres con diversidad funcional a través de recursos organizativos que las incluyan en todas las iniciativas y espacios del partido.

LA CONQUISTA DEL TIEMPO

En adelante, Podemos debe conseguir que las siguientes legislaciones sean conscientes de los cambios sociales, de las exigencias de los movimientos sociales y organizaciones medioambientales. El discurso también se amplía al reconocimiento de la vulnerabilidad humana y la interdependencia de todos y de todas. También a la disposición de un nuevo orden económico que termine con la desigualdad y el consumo abusivo de los recursos naturales.

El sistema productivo actual arrebata lo más valioso que la sociedad tiene y es irrecuperable: el tiempo. Es necesario un nuevo orden que ponga la vida y su disfrute como prioridad política.

Desde Podemos seguiremos reivindicando que el sistema actual, basado en la superproducción, en el consumo ilimitado y en la competición y acumulación de conocimientos nos hace profundamente infelices porque nos roba el tiempo. Queremos un ritmo de vida compatible con la felicidad y para eso, hemos de tener tiempo para dedicarnos a nosotras, a nuestra red de amistades o familia.

Nuestra Política ha de enfocar un nuevo orden socio económico y trabajar para que el bienestar esté protegido desde las instituciones y se sienta en cada persona no solo con políticas públicas de protección de la sanidad o la educación si no también con aquellas que protegen nuestro tiempo de ocio. La relajación de los tiempos es fundamental y debe incorporarse al discurso feminista porque significa que la vida en común se antepone a los beneficios del sistema productivo que solo reporta bienestar a unos pocos.

LA CONQUISTA DE LA LIBERTAD

Podemos nació como un movimiento rupturista con el poder establecido, ese que ostentan unos pocos privilegiados a costa del trabajo y el esfuerzo de unas grandes mayorías. Podemos es ejemplo de lucha por la libertad de las personas desde el más profundo sentido del término, y cuyos beneficios se traducen en la conquista de derechos que beneficien a la mayoría.

La otra cara de la libertad es el sometimiento a la violencia estructural que el sistema nos ofrece por el hecho de ser mujer. Las violencias machistas se manifiestan de formas muy amplias que van desde la violencia física, psíquica, económica, sexual, institucional...

Desde el feminismo se lucha por la libertad de las mujeres, entendida como la posibilidad de ejercer una vida plena, digna y libre de condicionamientos y desigualdades.

El sistema nos priva de la libertad utilizando la violencia. Todas las mujeres sufrimos violencia todos los días y ésta puede darse a cualquier hora. Es condición solo nuestra el padecimiento ingrato de incontables desigualdades y violencias que se desarrollan en todos los órdenes de la vida pública y privada.

Nuestra organización se mostrará siempre atenta a las reivindicaciones feministas, incorporando sus necesidades y lucha a la lucha del partido. Llegando a acuerdos en avance hacia la conquista de la igualdad y siempre bajo la escucha activa de las organizaciones feministas que componen nuestras islas.

Se mantendrá un diálogo constante con todas las entidades feministas y se participará activamente en cada acto en protesta de cualquier tipo de violencia que sufren las mujeres y que sea organizado por los movimientos feministas de Formentera, Ibiza, Menorca o Mallorca.

Por ello, Podemos Illes Balears ha de apostar por la defensa férrea y conjunta de nuestras libertades fundamentales.

Libertad física, psicológica y derecha en la vida. Erradicar el maltrato y los asesinados machistas

Baleares es la comunidad con mayor tasa de muertes por violencia de género entre 2003 y 2020, con 4,9 con víctimas mortales al año por cada millón de mujeres mayores de 15 años. Así lo revela un informe elaborado por el Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género.

Para erradicar la violencia es necesario que los presupuestos y la legislación, reflejen la voluntad política de lucha conjunta en la defensa de la vida de las mujeres.

Podem Illes Balears, reivindica el aumento de los recursos en materia de prevención, concienciación y atención a las violencias machistas. También ha de seguir apostando por la financiación de los recursos de atención: mejores y más amplios servicios de atención psicológica, alternativas habitacionales, asesoramiento y acompañamiento a las víctimas y a sus hijos o hijas. Además se promoverá la lucha contra la violencia institucional contra las mujeres (atención deficiente, cuestionamiento de las versiones que dan las mujeres cuando denuncian, entre otras)

Los asesinatos a los hijos o hijas cometidos por venganza hacia la madre, constituyen la violencia vicaria, una forma inhumana y tremendamente cruel de inferir una violencia despiadada y sin

paliativos a las mujeres a través de la muerte de los hijos o hijas. La violencia vicaria también es violencia machista y por tanto, asumimos la lucha en defensa de la infancia y del derecho de las mujeres a una vida que merezca ser vivida.

Los sistemas de detección de la violencia machista familiar en las escuelas son una herramienta imprescindible para conocer las situaciones a las que se podría estar enfrentando un niño o niña y por tanto, prevenir el maltrato o la violencia vicaria.

Libertad sexual. Desterrar la cultura de la violación

Como expresión global, las mujeres queremos ser consideradas seres activos en la sexualidad. Nuestro derecho a vivir plenamente nuestra sexualidad sin ser señaladas es una conquista de los nuevos tiempos que queremos seguir caminando.

Las mujeres aún estamos muy lejos de conseguir una plena libertad sexual como los hombres porque existe sobre nosotras una violencia sexual generalizada que nos arrebata esa libertad.

Defendemos que se garantice por ley nuestra libertad sexual y nuestro derecho a gozar de una sexualidad libre y protegida, también como bien jurídico.

La Ley Orgánica de Garantía Integral de la Libertad Sexual impulsada por el Ministerio de Igualdad, supone un hito legislativo que recoge las reivindicaciones de nuestro tiempo histórico y el ciclo de movilizaciones que gritó en las calles que "Solo sí es sí" y se expresó internacionalmente desde el #metoo y el #cuéntalo.

Podemos se posiciona en contra de la explotación reproductiva porque vulnera los derechos humanos de las mujeres al mercantilizar la capacidad reproductiva de las mujeres. También en contra de la prostitución y tanto las actuaciones en militancia así como el trazado de las políticas en las instituciones se dirigirán a ese horizonte abolicionista aún por conquistar.

Libertad en nuestro espacio personal libre de estereotipos

Podemos Illes Balears ha de seguir combatiendo los estereotipos normativamente aceptados en el imaginario colectivo. La opresión hacia las mujeres sobre cómo deben vestir o qué talla deben tener o cómo han de ser y comportarse a determinada edad son, entre otros muchos ejemplos, condicionantes que nos roban la libertad.

Hemos de trabajar para que las normas sociales que nos valoran y nos clasifican como mujeres de primera o de segunda sean erradicadas. Los prejuicios, los tópicos que nos imponen sobre cómo hemos de comportarnos en todas las esferas de nuestra vida son lastres en el camino hacia la igualdad entre hombres y mujeres. Hay que denunciar cada imagen sexista que nos cosifica, cada comentario y/o comportamiento que nos exige ser, parecer o estar en el mundo de una manera impuesta sin nuestro consentimiento.

LA CONQUISTA DE LA ALEGRÍA Y LA FELICIDAD

A lo largo de la historia, las mujeres han estado privadas de muchos espacios que habían sido acaparados por hombres. Poco a poco, gracias al movimiento feminista, las mujeres vamos poniendo un pie en todos aquellos ámbitos físicos o del imaginario patriarcal que se nos habían vetado.

Nuestra reivindicación se fundamenta en conseguir la verdadera igualdad y eso sólo puede hacerse si compartimos espacios en igualdad de condiciones. La alegría, el humor y la felicidad, por ejemplo, habían sido también territorio de hombres. A las mujeres se nos permitía la preocupación, la inseguridad y la infelicidad; pero hemos decidido que el feminismo debe fundamentarse en la esperanza, la alegría y la búsqueda de la felicidad.

Bastante ingrata es nuestra realidad y suficientes obstáculos nos planeta la vida constantemente como para interiorizar esos dolores como parte de nuestro espíritu. Las mujeres también queremos pasarlo bien, reírnos con amigas y disfrutar de nuestro derecho a una vida que merezca la alegría.

Por eso, queremos conquistar todos los espacios, entre ellos la alegría, el júbilo, el humor y la búsqueda de la felicidad porque esos derechos también nos corresponden y deben estar presentes a lo largo de toda nuestra vida.

En la infancia y la juventud

El sistema productivo y social que rige la vida de las personas provoca que la sumisión de las mujeres a los cánones y condicionamientos establecidos esté presente desde que una mujer nace.

El gobierno de Unidas Podemos aprobó en 2021 la Ley Orgánica de Protección Integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia que en su preámbulo, señala una ingrata realidad: “Las niñas, por su edad y sexo, muchas veces son doblemente discriminadas o agredidas. Por eso esta ley debe tener en cuenta las formas de violencia que las niñas sufren específicamente por el hecho de ser niñas y así abordarlas y prevenirlas a la vez que se incide en que sólo una sociedad que educa en respeto e igualdad será capaz de erradicar la violencia hacia las niñas”.

Desde Podemos, hemos de seguir rompiendo las barreras que nos impiden conseguir una verdadera igualdad desde que nacemos. Lo hacemos a través de la denuncia, la reivindicación y la extensión de la cultura feminista pero también desde las instituciones a través de planes de detección y prevención de las violencias machistas en edades tempranas. También desde la sensibilización pública ante las violencias y el machismo en todas las etapas escolares.

En la madurez y la vejez

El paso del tiempo pasa una factura injusta a las mujeres, que tienden a ser invisibilizadas a medida que alcanzan una mayor edad. El mismo sistema que valora a las personas por lo que pueden producir, descarta a las mujeres cuando se retiran del mercado laboral o llegan a la vejez. Antes de ello, en la edad madura, las mujeres tienen muchas dificultades para encontrar trabajo o reincorporarse al mundo laboral.

Es necesario centrar nuestro discurso en el valor intrínseco de las personas independientemente de la edad. Denunciar y combatir los sufrimientos que trae el sistema productivo que nos clasifica como válidas o no válidas según tengamos unos atributos físicos normalizados o una edad determinada.

Es necesario implementar políticas encaminadas a la formación de mujeres maduras para que tengan una mejor especialización en sectores productivos y que les resulte más fácil acceder a un puesto de trabajo. Se requiere que el diseño de las políticas de empleo hagan respetar y valorar el curso natural de la edad.

Además, hemos de ofrecer alternativas de convivencia a las mujeres que luchan contra la soledad no deseada. Desde Podemos, vigilaremos que la financiación de la Ley de dependencia sea adecuada.

En la maternidad

Podemos es responsable de la igualación de los permisos por nacimiento, adopción o acogida de niños y niñas. También de la puesta en marcha del Plan Corresponsables para atender las necesidades de conciliación de las familias con hijos e hijas de hasta 14 años.

Seguiremos en la lucha para que los permisos por nacimiento se amplíen al menos hasta los 6 meses para ambos progenitores.

Además hay que continuar asegurando que el Plan de Conciliación y Corresponsabilidad de Baleares 2021-2024 supone, verdaderamente, un nuevo derecho para la ciudadanía, como es el de poder conciliar vida personal, familiar y laboral a la vez que se democratizan las tareas domésticas.

Derecho al aborto

Desde nuestra propia autonomía reivindicamos el derecho a decidir sobre nuestros cuerpos y nuestra maternidad. Con la reforma de la ley del aborto que se pretende llevar a cabo desde el Ministerio de Igualdad, estaremos al lado de la primacía de la interrupción del aborto frente a la objeción de conciencia.

Violencia obstétrica

La salud sexual de las mujeres también pasa por la garantía de una atención sanitaria ginecológica y vinculada al parto que destierre lo que se considera también violencia.

La violencia obstétrica es una forma más de violencia de género y solicitamos que sea reconocida como tal y por tanto que se trabaje para la sensibilización de la misma, la prevención, la detección y la reparación de sus vidas.

En la masculinidad

La masculinidad alternativa (singular) es alternativa al modelo hegemónico y patriarcal de masculinidad que ha sido y sigue siendo una forma de ejercer la hombría de forma violenta, agresiva, impositiva, ambiciosa y me menosprecio total y absoluto a la figura de la mujer y el género femenino.

Esta masculinidad alternativa nace en países anglosajones y del norte de Europa hacia los años 70, promoviendo un modelo de masculinidad profeminista consciente de los privilegios que tienen los hombres por el simple hecho de ser hombres, rehuyendo de la violencia patriarcal y entrando en un proceso de reflexión.

También defendemos que los hombres ejerzan la paternidad permitiendo romper las barreras de la socialización y los estereotipos de género que les impiden ser padres presentes y que comparten todas las obligaciones hacia sus hijos e hijas.

Los hombres deben realizar su camino e incluso aplicarse un nuevo modo de vida y acción: el desempoderamiento. El empoderamiento por contra sigue perteneciendo y debe desarrollarse por las mujeres.

En definitiva, dar ejemplo de un nuevo modelo de sociedad que lucha por la igualdad, desafiando la utopía que dice que es imposible tener una sociedad equitativa. Deben desaprender los roles de género aprendidos en la socialización (escuela, películas, juegos, vida familiar, amistades, redes sociales). Todo un sistema que es el conocido como sistema patriarcal. No es una tarea fácil, pero los hombres deben iniciar este camino lo más pronto posible.

DERECHOS E IGUALDADES A CONQUISTAR EN ESPACIOS ACTUALES

Espacio educativo

Educación 0 a 3

Unidas Podemos ha sido decisiva en el Govern de les Illes Balears porque impulsó la firma del

pacto por la Igualdad en la educación en 2019. Se abría paso con ello, a una nueva forma de contemplar la educación desde los cero años con las connotaciones sociales que se desprenden.

Para los niños y las niñas, recibir cuidados y estimulación desde los cero años es altamente beneficioso para su desarrollo cognitivo. Además de la detección precoz de diversidades emocionales, psíquicas o físicas.

Disponer de un espacio público en el que puedan dejar a sus hijos e hijas mientras trabajan, beneficia a la economía familiar y además permite a las mujeres permanecer en el mercado de trabajo puesto que siempre han sido las que se han quedado en casa para cuidar y las primeras en abandonar su trabajo o carrera profesional para cuidar a personas dependientes.

Para la sociedad en general, que Baleares cuente con una red pública de educación cero a tres es una garantía de protección por parte de la administración pública y una prueba del progreso social que se está llevando a cabo desde el Govern siendo Unidas Podemos socio de gobierno.

Podemos Illes Balears, ha de seguir reforzando lo público porque solo ello garantiza la democratización del bienestar y que el progreso sea beneficioso para toda la comunidad. La educación cero a tres ha de ir mejorando en gestión e inversión. Deben seguir ampliándose las plazas públicas destinando más recursos por plaza, consiguiendo la gratuidad total de la educación cero a tres y aumentando el número de escuelas en las zonas en las que se necesiten.

Perspectiva de género como garantía del derecho a la educación

En los libros de texto de las escuelas, sólo hemos estudiado un 2% de referentes femeninos en nuestras escuelas, frente a un 98% de referentes masculinos de todos los ámbitos.

Las niñas han de saber que hubo y hay mujeres valientes que están decididas a cambiar el mundo e hicieron historia como podrían hacerlo ellas. Son las hijas, las hermanas, las nietas de Baleares, vamos a darle la oportunidad de que puedan construir cohetes espaciales o salvar el planeta encontrando la cura de los mares y océanos.

Desde las instituciones autonómicas hay que seguir aplicando perspectiva de género en todas las políticas públicas con el compromiso de que tanto hombres como mujeres puedan tener las mismas oportunidades en el campo de la investigación sin que se produzca en ningún caso diferencia de sueldo por el mismo puesto de trabajo.

Además, hay que seguir en el camino hacia la promoción educativa de referentes femeninos en los centros escolares a través de campañas de concienciación, actividades culturales dirigidas a niños y niñas y a la elección de libros de texto con perspectiva de género.

Espacio laboral

Las crisis económicas afectan con mayor crudeza a la sociedad más vulnerable, por lo que la vida de las mujeres se precariza aún más. La precariedad laboral femenina en las Islas Baleares, encuentra su máxima representación en las Kellys, que prestan un servicio imprescindible al sector hotelero del que se benefician todos salvo ellas. Podemos Illes Balears, ha de seguir trabajando para que se lleven a cabo todas las reformas legislativas necesarias que les garanticen sus derechos laborales y una vida laboral digna y saludable.

Unidas Podemos incluyó en su programa electoral reducir la jornada laboral a 34 horas semanales sin merma salarial (actualmente estamos en 40). Es la economía que cuida al medio natural y a las personas. La misma que no acepta los recortes en el Estado del bienestar. La misma que propone adaptar el trabajo a la vida y no al revés. La economía de los cuidados nos devuelve algo muy nuestro que la economía capitalista nos roba impunemente: el tiempo.

Se requieren respuestas políticas con perspectiva feminista, que incorporen la visión del cuidado por la defensa de los derechos laborales sin dejar de proteger a las trabajadoras, que sufren brecha laboral o violencias laborales como suelos pegajosos o techos de cristal.

El trabajo visible se considera uno de los ejes principales, a través del cual se sustenta la economía. Sin embargo es el trabajo invisibilizado -el que desarrollan principalmente las mujeres cuidando casa, hijos, mayores, maridos...- el pilar fundamental de la economía.

En la próxima década habrá que seguir visibilizando a los sectores laborales feminizados e invisibilizados y eso se consigue a través de un señalamiento valiente a la división sexual del trabajo. Pero no solo el trabajo de visibilización es importante, desde Podemos Illes Balears como partido activo también ha de colaborar y negociar con las diferentes organizaciones y entidades públicas para trasladar el mensaje transformador y aportar soluciones. Hemos de ser parte activa en el cambio y la transformación.

Podemos estará procurando que todas las empresas cuenten con planes de igualdad y trabajará para que estos tengan la fuerza de convenio colectivo.

Se luchará para conseguir salarios y pensiones dignas en una alianza Intergeneracional que cuente con blindaje constitucional. Se seguirá reivindicando que las pensiones no contributivas aumenten porque han sido mujeres que sin haber estado inmersas en el mercado laboral, han cuidado de la vida en el hogar y no pueden quedar discriminadas.

Se combatirá la existencia de los suelos pegajosos. Y apostaremos por la ratificación del convenio 189 de la OIT para que se reconozcan plenamente los derechos de las empleadas domésticas y su incorporación al Régimen General de la Seguridad Social.

Espacio cultural

El ámbito de la cultura, al igual que el educativo, también requiere perspectiva feminista. Por ello, se exige de nosotras una incidencia específica que luche por la representación equilibrada de mujeres y hombres en contenidos y en representaciones culturales.

Se hará a través de políticas directas que procuren el equilibrio así como a través de la difusión de la propia cultura feminista. Los referentes culturales femeninos deben estar presentes en el imaginario común contemplando su posible escasez desde la desigualdad estructural que ha impedido y aún lo hace, que las mujeres tengan más dificultades para acceder al mundo de la cultura o mantenerse en él.

Además se potenciará las figuras culturales importantes de las Islas Baleares para recuperar la memoria de estas grandes mujeres que aportaron desarrollo al movimiento feminista y facilitaron el camino de todas las mujeres que llegamos depsués.

Mundo del deporte

El feminismo también tiene que impregnar el mundo deportivo, feminizarlo, para que deje de ser un microcosmos propio de hombres.

La falta de referentes femeninos y la invisibilización de la mujer en el mundo deportivo se debe revertir en políticas que posibiliten la paridad en todos los espacios de práctica deportiva y organizativos.

Mundo rural

Cabe señalar que en las Islas Baleares, la mujer tanto en el pasado como actualmente, ha jugado un papel activo en la dinámica de la actividad agrícola y económica en general, al tiempo que cargaba con muchas funciones de la unidad familiar.

La presencia de la mujer en el sector agrícola fue clave porque corrían tiempos donde el sector primario tenía preponderancia sobre otros sectores productivos de les Illes.

En la actualidad se están dando pasos agigantados por la dignificación, visualización y reconocimiento del trabajo femenino de carácter general teniendo en cuenta las limitaciones, inconvenientes y ventajas con que se han encontrado por el hecho de ser mujeres.

Queremos seguir una política que visualice los problemas con los que se topan las mujeres en su día a día en el momento de utilizar según qué herramientas y maquinaria, ya que en su mayoría, estas están diseñadas teniendo en cuenta la ergonomía adecuada para los hombres y no para las mujeres. También los huertos tradicionales han sido diseñados y concebidos principalmente para mujeres hasta llegar a la cotitularidad de las explotaciones que continúa como

asignatura pendiente en las Illes.

En la actualidad donde se sigue apostando por el monocultivo turístico es importante que las iniciativas que se están dando en la Part Forana demuestran que la mujer juega un papel fundamental en las áreas rurales y ***"no será posible mantener la población y la actividad económica en estas areas sin unas actuaciones que ofrezcan alternativas de futuro a las mujeres y que permitan su plenas realización en condiciones de igualdad"*** (Resumen de una jornada organizada por el Servei de Millora Agrària i Pesquera de les Illes Balears (SEMILLA) de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca).

Es necesario dotar de recursos financieros y servicios de apoyo al desarrollo e innovación ,al mundo rural, con especial atención a las mujeres ya que el mundo rural es un sector productivo muy masculinizado. Aún más, llega el momento de reconocer y apoyar su trabajo reconociendo la importancia de sus iniciativas desarrolladas en estos últimos años en el sector de la agricultura y ganadería gestionadas por mujeres.

Espacio de la salud

La realidad nos enfrenta a una verdad injusta porque culturalmente se ha asumido que somos las mujeres las únicas responsables de la concepción y por tanto las únicas destinatarias de los métodos anticonceptivos. El sistema reproductor masculino es fértil todos los días del año a cualquier hora, y nosotras solo somos fértiles varios días al mes. Sin embargo, los métodos anticonceptivos están pensados para las mujeres con la única excepción de la vasectomía.

Esta desigualdad en el enfoque del ámbito sexual y reproductivo discrimina a la mujer, que la sitúa como responsable de todo el proceso reproductivo desde la planificación familiar hasta las labores posteriores de cuidados. De esta forma, se sigue perpetuando la desigualdad de oportunidades entre hombres y mujeres principalmente en los resultados en su desarrollo profesional y personal fomentando así la consecuente brecha de género.

Hasta ahora no ha habido ninguna intención clara por parte de las farmacéuticas por investigar el desarrollo de algún método anticonceptivo masculino. En numerosas ocasiones, las farmacéuticas han considerado la investigación de métodos anticonceptivos masculinos como "poco rentables".

Esto requiere necesariamente, la promoción y el fomento en la investigación de la creación e implantación de una píldora anticonceptiva masculina así como el acceso universal a la misma.

Hemos de combatir esta desigualdad desplegando políticas públicas enfocadas a fomentar la corresponsabilidad en todo el proceso reproductivo.

Perspectiva de género en las acciones de salud que afectan a las mujeres.

Desde la investigación hasta la práctica clínica, se toma al varón como sujeto universal, con las consecuencias discriminatorias que esto supone para las mujeres. Además las enfermedades de las mujeres tienden a tratarse con el suministro de opiáceos sin atender a las causas estructurales que nos enferman.

Este sesgo debe compartirse mediante una apuesta clara por la investigación y practica con perspectiva feminista.

LA CONQUISTA DEL FUTURO

La mujer en la Ciencia

El 12.3% de nuestro pib procede del turismo. La gran dependencia al sector terciario y la restricción mundial de los desplazamientos, también los turísticos, nos ha convertido actualmente en uno de los países con peores cifras en recesión, paro y pobreza de la Unión Europea.

Teniendo estos datos en cuenta, el momento de crisis económica que adolece actualmente a este país, ha puesto en evidencia las carencias de nuestro sistema económico. El drama que están pasando miles de familias en nuestra comunidad autónoma no puede quedar como algo anecdótico o inevitable.

Es de extrema urgencia e importancia empezar a favorecer actividades de investigación y alta tecnología, que deben incorporar equilibrio entre turismo y medio ambiente. Y todo ello puede contribuir a la calidad y sostenibilidad del turismo, por un lado, y a la diversificación económica, por el otro.

Conviene recordar que la investigación ha de poner especial cuidado en cerrar las brechas de género que existen porque los talentos están repartidos por sexo a partes iguales pero las oportunidades no.

No existe ninguna predestinación biológica a que la mayoría de las personas que eligen carreras de números o la rama de las ciencias sean hombres y sin embargo solo un 15% de las mujeres eligen ciencias o tecnologías. No es por casualidad. Tiene que ver con la publicidad sexista, la falta de referentes femeninos muy especialmente en las ciencias, matemáticas y tecnologías y las diferencias de salario, reconocimiento, promoción y ausencia de planes de conciliación.

El papel de la mujer en la ciencia debe reivindicarse para rescatar la historia de tantas mujeres que han aportado grandes avances al progreso del mundo. Podemos Illes Balears seguirá desplegando políticas públicas que potencien e impulsen la participación de las mujeres en la ciencia, a través de la eliminación de los obstáculos que hagan que sus carreras en la ciencia, la innovación o la investigación se vean truncadas.

UNA VIDA DE ORGULLO. REALIDAD LGTBI

Introducción

La revuelta de Stonewall del 28 de junio de 1969 ha pasado a la historia como la primera ocasión en la que en Estados Unidos la comunidad LGTBI se rebela contra un sistema opresor que perseguía a las personas no heteronormativas y catalizador de un movimiento que posteriormente se extendería por todo el mundo reivindicando una realidad: Las personas LGTBI somos sujetos de pleno derecho en la sociedad, nuestras vidas importan. La dura represión que las personas LGTBI sufrían en Estados Unidos en las décadas de los 50 y 60 con beneplácito de gobierno y autoridades fue solo la muestra de la punta del Iceberg de un sistema que aún hoy en día; nos señala, nos oprime, nos discrimina y nos mata.

España no ha sido una excepción en la persecución sistemática de las personas LGTBI. La represión franquista supuso uno de los máximos exponentes de cómo se ejecuta la violencia institucional hacia el colectivo; la inclusión de la homosexualidad en la ley de vagos y maleantes en 1954, el establecimiento de colonias y trabajos forzados en condiciones inhumanas, torturas, detenciones y ejecuciones sistemáticas, la aplicación de la ley de Peligrosidad y rehabilitación social en 1970, el uso de terapias de aversión sexual, lobotomías... El inicio de la transición hacia la democracia tampoco supuso un cambio sustancial, la historia siempre nos recordará como los eternos no amnistiados.

La lucha del colectivo en nuestro país proyectó uno de los mayores avances sociales de nuestra historia; la aprobación de la ley de matrimonio igualitario entre personas del mismo sexo en 2005. España marcaba un hito siendo el tercer país del mundo en aprobar esta institución. No obstante, desde su aprobación la parálisis en el avance en medidas legislativas ha sido manifiesta y notable. Esto sumado al auge de políticas de ultraderecha ha provocado que los delitos de odio por razones de orientación sexual o identidad de género ocupen el tercer lugar en nuestro país siendo los segundos que más crecen. La Agencia de Derechos Fundamentales de la UE recoge en su estudio de 2020 que apenas se han producido mejoras contra los delitos de odio contra las personas LGTBI desde 2012. Además, afirma que estos delitos se intensifican en personas trans o intersex. Los datos no son mejores en el resto de las formas de discriminación que sufre este colectivo, como podemos observar en su situación laboral o en materia de vivienda o acceso a la salud.

PODEMOS y conquistas LGTBI

Podemos nace con un horizonte ilusionante para el colectivo LGTBI y en especial las personas trans; hacer historia con una ley que garantice, consolide y elimine barreras para la libre auto-

determinación de su identidad y los derechos humanos del colectivo.España y el colectivo tenía una deuda histórica con las personas trans, que pese haber estado en la vanguardia de la lucha de los derechos de todo el colectivo, sus reivindicaciones habían quedado olvidadas.

El año 2021 ha sido clave en el gobierno de coalición y la presencia de Podemos en el Ministerio de Igualdad para impulsar la conquista de estos derechos. Así pues, el anteproyecto de ley para la igualdad real y efectiva de las personas trans y para la garantía de los derechos LGTBI, prevé entre otras cuestiones:

- Autodeterminación de género. Las personas mayores de 16 años podrán requerir el cambio de sexo en el DNI por si mismas y, se permitirá con la asistencia de progenitores o tutores a partir de los 14 años. Todo ello, blindando las leyes de igualdad. Esta medida no tendrá carácter retroactivo por lo que no elimina las obligaciones jurídicas que la persona tuviera con anterioridad.
- Prohibición de terapias de conversión. Se prohíben en cuanto incluso cuando cuenten con el consentimiento de la persona interesada o de sus representantes legales. Tiene consideración de infracción muy grave. De esta forma se garantiza el reconocimiento del derecho de ser cada cual quien quiera ser y de tener la orientación sexual, su identidad de género, su expresión de género y sus características sexuales.
- Técnicas de reproducción asistida para personas trans con capacidad de gestar. Se garantiza el acceso a las mujeres lesbianas, sin pareja y bisexuales a técnicas de reproducción asistida dentro del Sistema Nacional de Salud. Se incluye por primera vez a las personas trans con capacidad de gestar.
- Filiación de los bebés nacidos de mujeres no casadas. Para asumir la paternidad entre parejas heterosexuales basta con que el varón asuma la paternidad para proceder a la filiación. Esto no ocurría así en parejas de mujeres no casadas, para que la pareja de la madre biológica pueda figurar como progenitora del recién nacido tiene que adoptarlo, lo que supone un tiempo de tramitación durante el cual la segunda madre no tiene ningún derecho ni obligación con el niño o la niña, ni el pequeño sobre ella.
- Se legisla por primera vez derechos para personas intersexuales. No deberán sufrir mutilaciones ni cirugías y no tendrán que ser inscritas con un sexo determinado durante el primer año.
- Se legisla en el ámbito educativo para garantizar la diversidad LGTBI en los materiales escolares, programas de educación sexual y reproductiva y prevención de enfermedades de transmisión sexual.
- Medidas de promoción de empleo para mujeres trans. Se prevén medidas para favorecer el

acceso de personas LGTBI al mundo laboral, especialmente las mujeres trans y se facilitan los procedimientos para denunciar casos de discriminación.

Estos avances legislativos suponen dar respuestas a reivindicaciones históricas del colectivo LGTBI y que son un paso más en la defensa de nuestros derechos como ciudadanos de pleno derecho. No obstante, la lucha aún no ha terminado.

UN NUEVO HORIZONTE LGTBI

Tenemos que seguir trabajando para lograr un horizonte LGTBI con políticas transversales que garanticen que todos los operadores y sectores sociales, espacios públicos y privados, sean seguros, diversos y respondan a las necesidades reales del colectivo. Seguir combatiendo la LGTBIfobia, las discriminaciones y opresiones estructurales que sufrimos, no es cosa de dos días. Por ello nuestra agenda tiene que seguir en la dirección de sensibilizar, visibilizar y dotar a nuestro sistema de instrumentos y herramientas efectivas de integración. Estos son algunos retos:

Trabajar en el sector educativo para erradicar el acoso LGTBIfóbico es un objetivo prioritario. El libre desarrollo de la personalidad y el interés superior de los menores de edad LGTBI debe garantizarse en los entornos escolares públicos y privados. Estas etapas son vitales y marcan el futuro de muchos jóvenes que crecen en entornos que no están diseñados para personas no cis heteronormativas.

El riesgo de suicidio entre adolescentes LGTBI es tres veces mayor al del resto. Esta cuestión debe ser atajada con normas que avalen y obliguen la actuación docente, así como la obligatoriedad de protocolos contra el acoso lgtbifóbico en las aulas.

La formación en delitos de odio de los cuerpos y fuerzas de seguridad del estado es vital. Datos del observatorio Redes contra el Odio avalan que entre el 60 – 80% de los delitos de odio por LGTBIfobia no se denuncian. Los agentes suelen ser la primera intervención en conflictos en la calle y tienen que ser capaces de identificar cuando una agresión es un delito de odio. Porque lo que te dicen antes de matarte, sí cuenta.

Dignificar el papel de los mayores LGTBI en la conquista de los derechos del colectivo y garantizar una vejez digna y segura es prioritario. Según encuestas y estudios realizados por la FELGTB sobre las personas LGTBI mayores de 55 años muestra que el 50% de ellos mostraron públicamente su condición sexual durante gran parte de su vida, pero la mitad de ellos decidieron volver a ocultarla al cumplir esa edad. La depresión afecta a un 30% de estas personas, triplicando los datos de población general.

Contrarrestar los discursos de odio de la ultraderecha es trabajo de todos. La lucha por la consolidación de los derechos del colectivo LGTBI tiene que ser diaria. La sensibilización y visibiliza-

ción son elementos esenciales para combatir discursos intolerantes que ponen en duda pactos de convivencia alcanzados por el conjunto de la sociedad. La diversidad tiene que ser entendida como una riqueza para la ciudadanía.

UNA ORGANIZACIÓN FEMINISTA

Democracia feminista

La paridad radical como principio político, organizativo y ético en todos los espacios de la organización

La presencia paritaria de las mujeres en todos los espacios autonómicos, insulares y municipales es en sí misma un objetivo autonómico, insular y municipal , tanto desde el punto de vista de la justicia como de la importancia simbólica de los referentes en la ruptura de determinados estereotipos de género.

Apostar por la paridad implica también una serie de actuaciones que, yendo más allá de las necesarias cuotas que corrijan los efectos de las desigualdades de partida de hombres y mujeres en el ámbito público-político, promuevan una serie de transformaciones en la participación cotidiana en nuestra organización, fomentando la participación de las mujeres y una cotidianidad que no las expulse paulatinamente del ejercicio de la política. Ahora debemos analizar la participación política en función del género y también de la edad de las mujeres: promover el reconocimiento a la experiencia profesional y de vida; fomentar que las mujeres roten con la misma frecuencia que los hombres en los distintos cargos internos y públicos, evitando así que la inestabilidad de la participación femenina se convierta en un impedimento para el ejercicio del poder y la consolidación de liderazgos femeninos; visibilizar y dar apoyo explícito a las mujeres feministas; todo ello como mecanismos imprescindibles para evitar la desigualdad en las estructuras del partido.

Las bases feministas de Podemos han trabajado sin descanso a lo largo de estos años para transformar a Podemos en el partido defensor de los derechos de las mujeres que sin duda podemos decir que es. Esas mismas bases han aprendido y evolucionado a su vez, por lo que requieren que se les facilite un espacio desde el cual continuar realizando un trabajo de cada vez mayor nivel técnico y político. Es fundamental, por tanto, la formación de cuadros femeninos y feministas.

Se trata, en definitiva, de asegurar la representación de las mujeres y de sus intereses, de las activistas y de los principios feministas, pero también de asegurar su participación paritaria

desde los niveles de base y de posibilitar el aprendizaje y el desarrollo político de aquellas que quieran colaborar con un nivel de especialización mayor. Se procurará que todas las asambleas cuenten con presencia femenina en las mismas, y se implementarán los mecanismos necesarios para lograrlo. Asimismo, el partido se compromete a llevar el principio de paridad radical en todas las instituciones de las Illes Balears, las políticas públicas y las iniciativas legislativas en las que tenga la oportunidad de trabajar.

Paridad en las listas

Se mantendrá el principio de paridad radical tanto en los órganos de Podemos como en las listas para los distintos procesos internos, no aplicándose corrección alguna que pueda perjudicar a las mujeres. Es decir, tanto en las listas para primarias y asambleas ciudadanas, como en los órganos internos, deberá haber un mínimo de un 50% de mujeres.

En lo que respecta a las listas electorales, las únicas correcciones a este principio serán las necesarias para cumplir con las leyes electorales que rigen los procesos electorales de la comunidad autónoma, de los consejos insulares y de los ayuntamientos..

A la hora de configurar las listas electorales se tendrán siempre en cuenta los criterios de género y la interseccionalidad, especialmente en lo relativo a los techos de cristal que dificultan la presencia de cabezas de lista mujeres; con el firme compromiso de aumentar el número de mujeres cabezas de lista.

Paridad horizontal

Entre muchos otros factores de discriminación no podemos oblidar quese produce una segregación horizontal que las mantiene en aquellas áreas consideradas tradicionalmente «de mujeres», lo cual no solo restringe sus posibilidades y su rango de elección, sino que tiene como consecuencia un menor acceso a recursos y visibilidad, al estar estos concentrados a su vez en áreas consideradas típicamente masculinas y ocupadas por hombres. Esto repercute en la falta de consolidación en sus cargos y en la dificultad para emprender acciones efectivas y tener resultados visibles, debido a la carencia de recursos.

Por todo ello, desde la organización se trabajará en la formación, promoción y apoyo de mujeres para encabezar las áreas masculinizadas, pero también en la visibilización, valoración y provisión de recursos para las áreas feminizadas y muy concretamente para las áreas de feminismos.

Consolidación de liderazgos

Esta nueva etapa de la organización se acompaña con fuertes liderazgos feministas en las insti-

tuciones estatales y, muy significativamente e inspirador, en el Gobierno de España.

Desde el nivel autonómico debemos reforzar los liderazgos feministas en las islas tanto a nivel autonómico como en los insulares y municipales. En Podemos Baleares existen y han existido desde sus inicios liderazgos feministas claros, hemos podido contar con Secretarias Generales, portavoces y vicepresidentas feministas entre muchas otras responsabilidades que han ostentado los diferentes liderazgos feministas en nuestra organización y en nuestras organizaciones. Pero debemos trabajar por un refuerzo consciente de ellos detectando las razones que pudieran impedir el desarrollo o consolidaciones de estas portavocías y figuras de poder.

Paridad en los actos y en la visibilidad del partido

En Podemos Baleares se ha trabajado siempre con el objetivo de visibilizar la paridad en cuanto a la presencia de mujeres. Aun así hay mucho recorrido para consolidar la idea de que esa presencia paritaria es imprescindible para una verdadera democracia.Por tanto, las secretarías y áreas que deriven de la Asamblea ciudadana autonómica de Baleres tienen entre sus tareas la actualización los protocolos vigentes y cuantas tareas de formación y asesoramiento sean necesarias en la práctica de la paridad radical.

Daremos cumplimiento al compromiso estatal surgido de la cuarta asamblea ciudadana de Podemos de generar las condiciones para que mujeres y hombres participen en todos los tramos de la vida política del partido de forma paritaria, entendiendo por tales: actos de campaña electoral, mítines, comunicación en prensa y cualquiera de los actos y actuaciones del partido, organización o gestión de redes, colaboración creativa en campañas electorales, confluencias, etcétera. La paridad, en este caso, se contempla como principio de mínimos y afectará no solo a la presencia personal de las mujeres en situación de igualdad en las distintas instancias, sino también a su representación, incluidas cuestiones a menudo obviadas como los posibles sesgos en el orden de aparición, el tamaño de la letra de sus nombres, las actitudes en las representaciones figurativas, las tareas representadas, la coherencia entre imagen y textos...

Liderazgos diversos, paritarios y dialogantes

Además de promover los liderazgos feministas con el objetivo de alcanzar la paridad y de consolidar el papel de las mujeres en los espacios de representación y de dirección; es necesario velar por la inclusión y la representación y visibilización de la diversidad en los cuerpos, los orígenes, las situaciones, etc. de las mujeres en la sociedad y en nuestra organización.

Para ello, en la medida de los posible, se establecerán portavocías mixtas y con criterios interseccionales, además se asegurará que las portavocías cuenten con el apoyo necesario desde los distintos equipos de Comunicación para el correcto desempeño de sus funciones.

Participación política sostenible

Para la plena participación de las mujeres en política es necesario despatriarcalizar los espacios de participación política. Nuestra sociedad patriarcal expulsa mayoritariamente a las mujeres de los espacios políticos por ser incompatibles con la conciliación de la vida personal, laboral y familiar y, en general, con los tiempos de vida de las mujeres de todas las generaciones; pero también por las lógicas de competición por el poder y la violencia en forma de micromachismos que restringen y violentan reiteradamente a las mujeres.

Todos los órganos del partido deberán hacerlos explícitos y fomentar el respeto de los espacios y tiempos formales y que tengan en cuenta el derecho al cuidado y las responsabilidades de las personas que participan, con el objetivo de que las decisiones sean verdaderamente participativas y descentralizadas.

La participación se basará en un hiperactivismo presencial y telemático, que dificulta la participación de las personas que tienen que conciliar, así como las personas mayores y, en especial, las mujeres.

Se tendrá particularmente en cuenta la brecha digital entre mujeres y hombres, entre generaciones y entre grupos sociales, y se procurará poner los medios necesarios para hacer inclusivos y participativos los procesos propositivos y deliberativos.

Se buscará facilitar el servicio de ludotecas en los actos que sea posible y todos los espacios y sedes dispondrán de áreas para niñas y niños.

Con el fin de facilitar la conciliación también se redactará, asimismo, un protocolo para reuniones y asambleas con el fin de que sean compatibles con la vida personal y familiar.

Responsables de Feminismos en los Círculos

En coordinación con las secretarías que se responsabilicen de Círculos, se trabajará en la formación y acompañamiento de las personas responsables de Feminismos dentro de los Equipos de Dinamización de cada Círculo y de las redes insulares, como correa de transmisión dentro de sus posibilidades a la población, tal y como recoge el Documento organizativo.

Estructura orgánica

Las responsabilidades vinculadas al feminismo, las políticas de cuidado, los derechos LGTBI y los estudios feministas y de género se organizarán bajo una secretaría: la secretaría de feminismos, políticas de igualdad y derechos LGTBI, a propuesta de la persona que ostente la Coordinación Autonómica. Dicha secretaría y las áreas que se deriven de la misma, trabajarán coordinada-

mente con el resto de las secretarías y áreas desde una perspectiva transversal y de género.

La secretaría y áreas contarán con los recursos suficientes para llevar a cabo la transversalidad de género y el principio de interseccionalidad en toda la organización.

La secretaría, en el ámbito y desarrollo de sus competencias, podrá conformarse por:

- La persona titular de la secretaría de feminismos y derechos LGTBI que será integrante electa del Consejo Ciudadano Autonómico.
- Los cargos institucionales con responsabilidades ejecutivas en el ámbito.
- Las personas designadas para tal efecto por la persona titular de la secretaría.

La secretaría de feminismos, políticas de igualdad y derechos LGTBI tendrá entre sus funciones:

- Generar transversalidad y centralidad feminista e interseccional tanto en el discurso político como hacia dentro de la organización, a través de la elaboración e implementación de políticas feministas.
- Definir la línea política feminista a desarrollar en las instituciones de las cuales Podemos forme parte y/o gobierne.
- Vehicular los instrumentos necesarios para velar por el respeto de la democracia feminista.
- Elaborar y poner en marcha diagnósticos, planes y protocolos necesarios para la transversalización de género y la incorporación de una ética feminista en los principios relacionales de las personas que participan en la organización.
- Analizar el impacto de género de las políticas de Podemos Baleares hacia dentro y hacia fuera de la organización.
- Revisar los reglamentos y protocolos para dotarlos de perspectiva de género después de su aprobación por el Consejo Ciudadano Autonómico o de Coordinación.
- Mantener el contacto fluido y el diálogo político con los colectivos sociales feministas vinculados a la igualdad, así como respetar su autonomía política en todos los procesos de participación ciudadana que promovamos. Todo contacto de Podemos con los colectivos feministas y LGTBI se hará en coordinación con las secretarías y áreas responsables.
- Vigilar el cumplimiento de la paridad y visibilización de las mujeres en Podemos. La Secretaría de Feminismos ampliará y completará sus funciones basándose en las necesidades del partido.
- Implementar competencias propias en materia de formación en feminismos, diversidad, LGTBI e igualdad tanto en los espacios de militancia como especialmente en el Consejo Ciudadano y la Comisión de Garantías, así como, a los cargos institucionales.

- Supervisar la transversalización del enfoque feminista en el programa electoral.
- Generar transversalidad y centralidad sobre los derechos LGTBI tanto en el discurso político como hacia dentro de la organización, a través de la elaboración e implementación de políticas que garanticen los derechos LGTBI.
- Visibilización dentro de Podem Illes Balears del colectivo, yi que esta visibilización sea útil para la formación con la finalidad de acabar con la LGTBIfobia.
- Generación de protocolos internos para la prevención de violencias LGTBIfóbicas
- Vehicular los instrumentos necesarios para velar por el respeto de los derechos del colectivo LGTBI.
- Analizar el impacto sobre la comunidad LGTBI de las políticas de Podemos Baleares hacia dentro y hacia fuera de la organización.
- Mantener el contacto fluido y el diálogo político con los colectivos de defensa de los derechos LGTBI, así como respetar su autonomía política en todos los procesos de participación ciudadana que promovamos. Todo contacto de Podemos con los colectivos LGTBI se hará en coordinación con las secretarías y áreas responsables.
- Implementar competencias propias en materia de formación en derechos LGTBI tanto en los espacios de militancia como especialmente en el Consejo Ciudadano y la Comisión de Garantías.
- Supervisar la garantización de los derechos LGTBI en el programa electoral.
- Impulsar la creación del Observatorio de despatriarcalización y su puesta en marcha.

Grupo de Feminismos

El Grupo de Feminismos será una herramienta fundamental del trabajo militante de las feministas de Podemos, dependiente de la Secretaría Autonómica de Feminismos. Su funcionamiento se regirá, en todos los aspectos, por la normativa al respecto del Documento organizativo. El Grupo de Feminismos será coordinado e impulsado por la Secretaría Autonómica a través de la propia titular de la secretaría o la persona que ésta designe a tal efecto. La persona que ostente la Secretaría, o quien ella designe, convocará con la regularidad que se considere oportuna las Asambleas del Grupo de Trabajo en las que serán convocadas a participar todos los cargos del partido con áreas ejecutivas en el ámbito, cargos institucionales que hagan seguimiento desde la oposición de dichas políticas, responsables de feminismos de los círculos y de las redes insulares de círculos así como responsables de feminismos en concejos de coordinación municipales, donde estos existan.

Este Grupo podrá abordar cualquier tema o problemática que la secretaría autonómica de fe-

minismos considere oportuno, pudiendo elaborar y elevar propuestas concretas al consejo de coordinación autonómico siempre que la secretaría lo considere conveniente.